

31.10.2003

ETELÄ-KARJALAAN OPISKELUJEN JÄLKEEN?

Etelä-Karjalassa opiskelevien näkemyksiä
työelämään sijoittumisesta

31.10.2003

SISÄLTÖ	sivu
1. JOHDANTO	3
1.1. Selvityksen tavoitteet	3
1.2. Kyselyn toteutustapa	3
1.3. Kyselyn kohdistaminen ja aineisto	3
1.4. Tulosten luotettavuus	6
2. HALUKKUUS SIJOITTUA ETELÄ-KARJALAAN	8
2.1. Mieluisimmat työ- ja asuinpaikkakunnat	8
2.2. Kotipaikkakunnan vaikutus sijoittumistoiiveeseen	10
2.3. Halukkuus sijoittua Etelä-Karjalaan eri oppilaitoksissa	12
2.4. Muutto kasvukeskuksiin	14
3. HALUKKUUS YRITYSTEN PALVELUKSEEN JA JULKISELLE SEKTORILLE	16
4. SUOSITUIMMAT TYÖNANTAJAT	19
4.1. Suosituimmat työnantajat oppilaitoksittain	20
4.2. Suosituimmat työnantajat koulutusaloittain	22
5. URASUUNNITELMAT	25
5.1. Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa opiskelevien urasuunnitelmat	25
5.2. Ammattikorkeakoulussa opiskelevien urasuunnitelmat	26
5.3. Etelä-Karjalan ammattiopistossa opiskelevien urasuunnitelmat	28
5.4. Muu palaute opiskelijoilta	30
6. JOHTOPÄÄTÖKSET	31
LIITTEET	
Käytetyt kysymykset	
Opiskelijoiden vapaamuotoisia kommentteja	

31.10.2003

1. JOHDANTO

1.1. Selvityksen tavoitteet

Julkisuudessa on keskusteltu Etelä-Karjalaakin uhkaavasta työvoimapulasta, kun suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle seuraavan kymmenen vuoden kuluessa. Tulevan työvoimapulan torjunnassa on luonnollisesti ensiarvoisen tärkeää, että maakunnassa opiskelevat ovat valmiita jäämään opiskelupaikkakunnalle valmistuttuaan. Tuorein Tilastokeskukselta saatava opiskelijoiden sijoittumista koskeva tieto on 1.1.1998-31.7.2001 tutkinnon suorittaneiden asuinalue vuoden 2001 lopussa. Tilastokeskuksen mukaan 86,2 % nykyisestä Etelä-Karjalan ammattiopistosta valmistuneista, 53,6 % Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulusta valmistuneista ja 20,6 % nykyisestä Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta valmistuneista asui Etelä-Karjalassa vuoden 2001 lopussa.

Selvityksen tavoitteena oli kartoittaa Etelä-Karjalassa opiskelevien halukkuutta sijoittua Etelä-Karjalaan valmistumisensa jälkeen. Mikäli suuri osa opiskelijoista ei ole valmis jäämään opiskelumaakuntaansa, lienee eteläkarjalaisilla työnantajilla jatkossa vaikeuksia rekrytoida ammattitaitoisia työvoimaa. Erityisesti julkisen sektorin työvoimatarpeesta sekä nuorten alhaisesta yrittäjyyshalukkuudesta on kannettu huolta. Kyselyssä pyydettiin vastaajia kertomaan myös halusivatko he valmistuttuaan sijoittua yritysten palvelukseen, julkiselle sektorille vai yrittäjiksi.

Opiskelijoilta kysyttiin lisäksi viittä mieluisinta työnantajaa. Vastaukset antavat työnantajille viitteitä yrityksen tunnettavuudesta ja yrityskuvasta. Mukaan otettiin Etelä-Karjalan liiton toimipaikkarekisteristä eniten työllistävät yritykset sekä harkinnan mukaan myös muita Etelä-Karjalassa toimivia yrityksiä ja yhteisöjä. Vastaajat voivat lisäksi nimetä kiinnostavimmaksi työnantajaksi yrityksen, joka ei ollut valmiissa vaihtoehdoissa.

Opiskelijoiden urasuunnitelmia kysyttiin, koska haluttiin selvittää, millaisin odotuksin Etelä-Karjalassa opiskelevat nuoret opiskelevat ja aikanaan lähtevät työelämään. Näkemykset tulevista työtehtävistä vaikuttavat myös siihen, miten opiskelijat kokevat saamansa opetuksen ja mitä he siltä odottavat. Käytetty kyselypohja on tämän raportin liitteenä.

1.2. Kyselyn toteutustapa

Kysely toteutettiin internet-pohjaisena kyselynä touko-kesäkuussa 2003. Kyselystä tiedotettiin oppilaitosten omissa sisäisissä tiedotuskanavissa mm. ajankohtaista -ilmoitustauluilla. Joissakin yksiköissä osa opiskelijoista vastasi kyselyyn oppitunnilla.

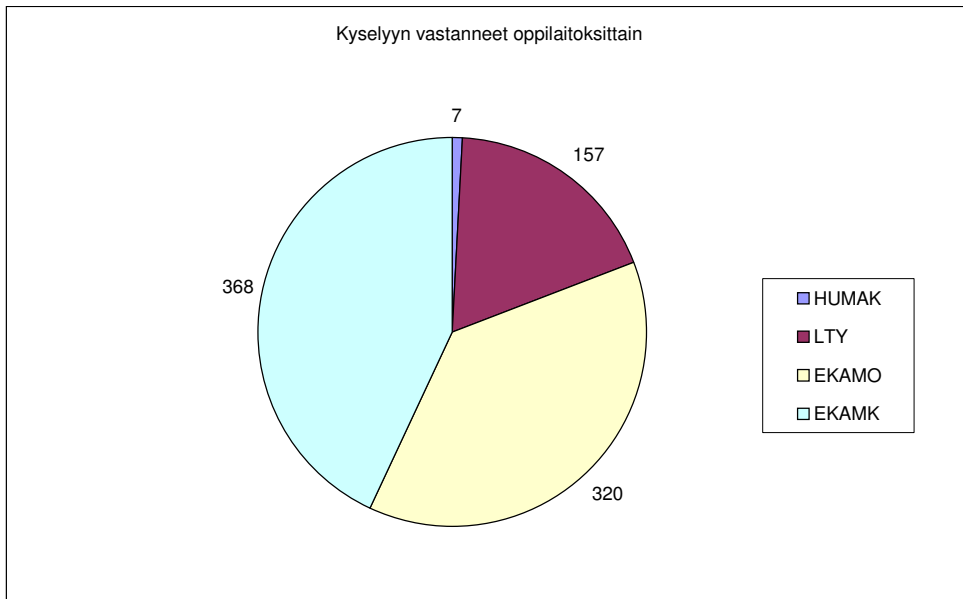
1.3. Kyselyn kohdistaminen ja aineisto

Kysely kohdistettiin Etelä-Karjalassa opiskeleviin Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun, Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän (Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu ja Etelä-Karjalan ammattiopisto) sekä Humanistisen ammattikorkeakoulun Joutsenon yksikön opiskelijoille.

Kyselyyn vastasi 852 opiskelijaa, joista oli miehiä 319 ja naisia 533. Eniten vastaajia oli Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulusta. Lappeenrannan teknillisen yliopiston opiskelijat ovat

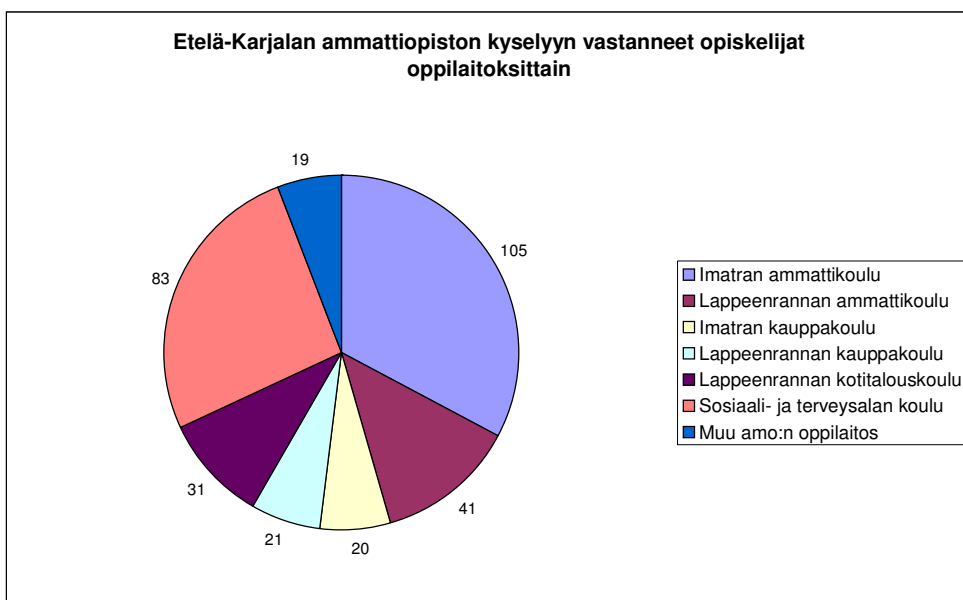
31.10.2003

aineistossa aliedustettuina, mikä aiheutui ilmeisesti kyselyn myöhäisestä ajankohdasta toukokuussa. Oppilaitoskohtainen vastaajajakauma on esitetty seuraavassa kuviossa.

Kuvio 1: Kyselyyn vastanneet oppilaitoksittain

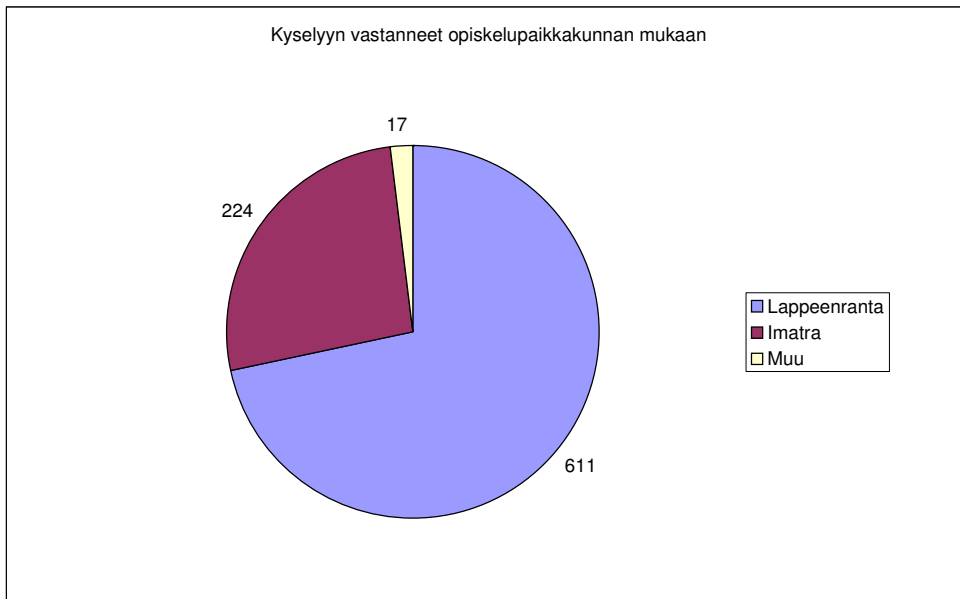
Etelä-Karjalan ammattiopisto muodostuu useista koulutusyksiköistä. Kyselyyn vastanneiden ammattiopiston opiskelijoiden jakaantuminen oppilaitoksittain on esitetty seuraavassa kuviossa.

Kuvio 2: Ammattiopiston kyselyyn vastanneet opiskelijat oppilaitoksittain.

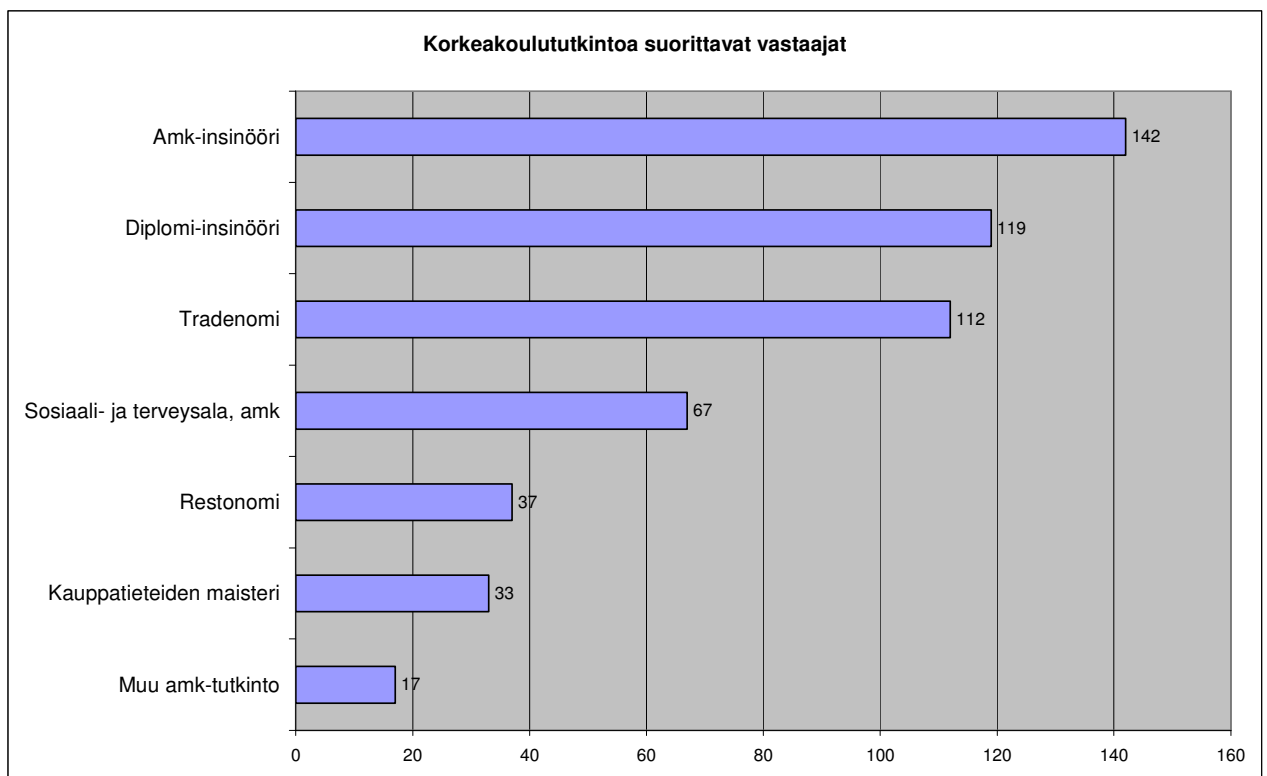
Yli 70 % vastaajista opiskeli Lappeenrannassa. Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun ja Etelä-Karjalan ammattiopiston tähän kyselyyn vastanneet opiskelijat jakaantuivat Imatralla ja Lappeenrannassa opiskeleviin suunnilleen samassa suhteessa kuin oppilaitosten opiskelijamäärätkin. Paikkakuntakohtainen jakauma on esitetty seuraavassa kuviossa.

31.10.2003

Kuvio 3: Kyselyyn vastanneiden opiskelupaikkakunta

Ylempää (yliopistotutkintoa) ja alempaa (ammattikorkeakoulututkintoa) suorittavista vastaajista suurin osa opiskeli tekniikan alalla. Tutkintokohtainen jakauma korkeakoulututkintoa opiskelevien osalta on esitetty seuraavassa kuviossa.

Kuvio 4: Korkeakoulututkintoa suorittavat vastaajat

Seuraavassa taulukossa on esitetty kaikkien vastaajien jakaantuminen eri oppilaitoksissa tai koulutusaloilla opiskeleviin opiskelupaikkakuntien mukaisesti.

31.10.2003

Oppilaitos/koulutusala	Opiskelupaikkakunta			Yhteensä
	LPR	Imatra	Muu	
EKAMO				
Ammattikoulu	41	105		146
Kauppakoulu	21	20		41
Kotitalouskoulu	31			31
Sosiaali- ja terveystieteiden koulu	83			83
Muu /määrittelemätön koulu	5	4	10	19
EKAMK				
Tekniikan koulutusala	97	45		142
Liiketalouden koulutusala	80	32		112
Matkailu- ja ravitsemispalvelut	20	17		37
Kulttuurin koulutusala	8	1		9
Sosiaali- ja terveystieteiden koulutusala	67			67
Muu/määrittelemätön	1			1
HUMAK			7	7
LTJ				
Tekniikka (DI)	119			119
Kauppätieteet (KTM)	33			33
Muu/määrittelemätön	5			5
Yhteensä	611	224	17	852

Taulukko 1: Kyselyyn vastanneet oppilaitoksen ja opiskelupaikkakunnan mukaan

1.4. Tulosten luotettavuus

Tulosten luotettavuuden ja mahdollisten johtopäätösten kannalta on oleellista, että vastaajat ovat ymmärtäneet kysymykset oikein ja että kyselyyn vastanneet edustavat riittävän kattavasti kohderyhmää.

Kyselyn tulosten perusteella vaikutti siltä, että kysymykset oli ymmärretty pääsääntöisesti kyselyn laatijoiden tarkoittamalla tavalla. Kysytyistä taustatiedoista hankalin oli selvästi kysymys, jossa kysyttiin, mitä tutkintoa vastaaja suorittaa. Erityisesti toisen asteen ammatillinen perustutkinto (ammattiopisto) oli ilmeisen outo käsite osalle ammattiopiston opiskelijoita. Työnantajien asettaminen mieluisuusjärjestykseen onnistui pääsääntöisesti helposti, vaikka osa vastaajista valitsikin vain esimerkiksi kolme itselleen mieluisinta työnantajaa tarjotun viiden sijasta.

Vastaajien määrä, 852 opiskelijaa, on noin 10 % oppilaitosten nuorten koulutuksen opiskelijamäärästä. Yhteenvetotuloksia tarkasteltaessa on kuitenkin muistettava, että ammattikorkeakoulun opiskelijat ovat yliedustettuina vastaajissa ja erityisesti Lappeenrannan teknillisen yliopiston opiskelijat aliedustettuina. Oppilaitos- tai tutkintokohtainen tarkastelu antaa ainakin osittain yhteenvetotarkastelua luotettavamman kuvan sekä opiskelijoiden halukkuudesta sijoittua Etelä-Karjalaan että suosituimmista työnantajista.

Kysymykseen ”Minkä työnantajien palvelukseen mieluummin haluaisit sijoittua valmistuttuasi?” annetut vastaukset eivät välttämättä mittaa pelkästään yrityksen työnantajakuvaa vaan yrityksen

31.10.2003

yleistä tunnettuutta. On luultavaa, että opiskelijat ovat valinneet luettelosta niitä yrityksiä, joiden nimen tunnistavat. Todennäköisesti nämä yritykset tai yhteisöt tulevat kuitenkin saamaan muita enemmän oma-aloitteisia työhakemuksia ja tunnettavuus muutenkin helpottaa uusien työntekijöiden rekrytoinnissa.

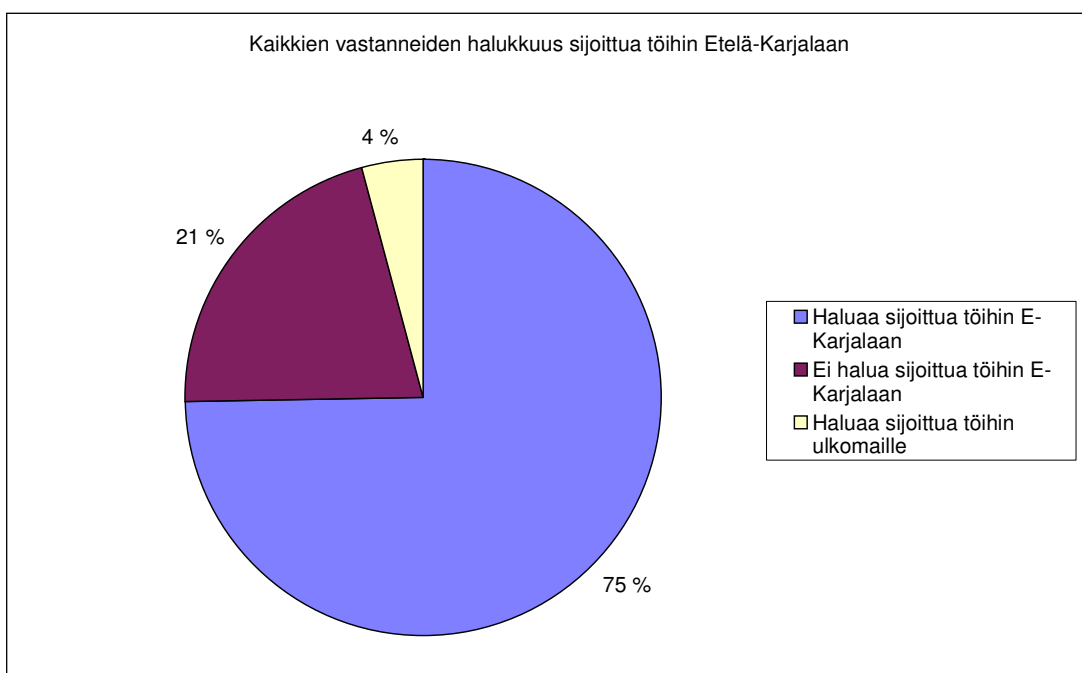
Koska vastaamista ei kontrolloitu esimerkiksi käyttäjäkohtaisella salasanalla, on luonnollisesti mahdollista että sama vastaaja on voinut vastata useammin kuin yhden kerran. Lisäksi on mahdollista, että muutkin kuin kyselyn kohderyhmään kuuluneet eteläkarjalaiset opiskelijat ovat vastanneet kyselyyn. Kyselyn havaintomatriisin perusteella ei kuitenkaan ollut merkkejä siitä, että ainakaan merkittävää moneen kertaan vastaamista olisi tapahtunut.

31.10.2003

2. HALUKKUUS SIJOITTUA ETELÄ-KARJALAAN

Vastausten perusteella eteläkarjalaisten yritysten ei tarvitse pelätä, etteivätkö maakunnassa opiskelevat henkilöt haluaisi jäädä valmistuttuaan töihin opiskelupaikkakunnalleen. 75 % kaikista vastaajista ilmoitti, että haluaisi jäädä töihin Etelä-Karjalaan.

Seuraavassa kuviossa on esitetty Etelä-Karjalaan, muualle Suomeen sekä ulkomaille haluavien osuudet kaikista kyselyyn vastanneista opiskelijoista.

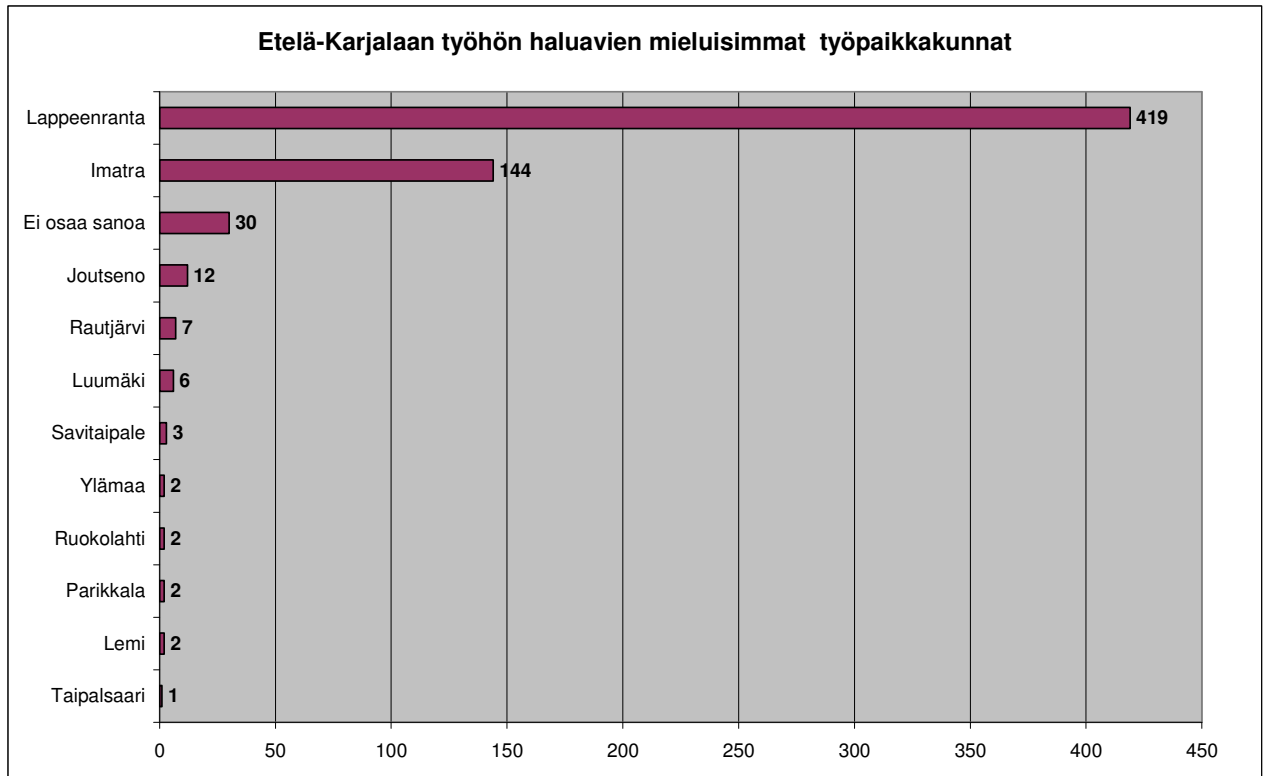
Kuvio 5: Halukkuus sijoittua töihin Etelä-Karjalaan

2.1. Mieluisimmat työ- ja asuinpaikkakunnat Etelä-Karjalassa

Vastaajia pyydettiin nimeämään mieluisin työpaikan sijaintipaikkakunta. Etelä-Karjalan suosituin työpaikkakunta oli Lappeenranta, jonka ilmoitti mieluisimmaksi työpaikkakunnaksi kaksi kolmesta Etelä-Karjalaan haluavista vastaajista. Melko monet vastaajat eivät osanneet sanoa, mikä Etelä-Karjalan kunnista olisi mieluisin työskentelypaikkakuntana.

Mieluisimmat työskentelypaikkakunnat voivat kertoa siitä, missä opiskelijat uskovat työpaikkoja yleensä olevan tai missä heitä kiinnostavat yritykset sijaitsevat. Etelä-Karjalan 13 kunnasta 11 sai ainakin yhden maininnan mieluisimpana työskentelypaikkakuntana. Mieluisimmat työpaikkakunnat Etelä-Karjalassa on esitetty seuraavassa kuviossa.

31.10.2003

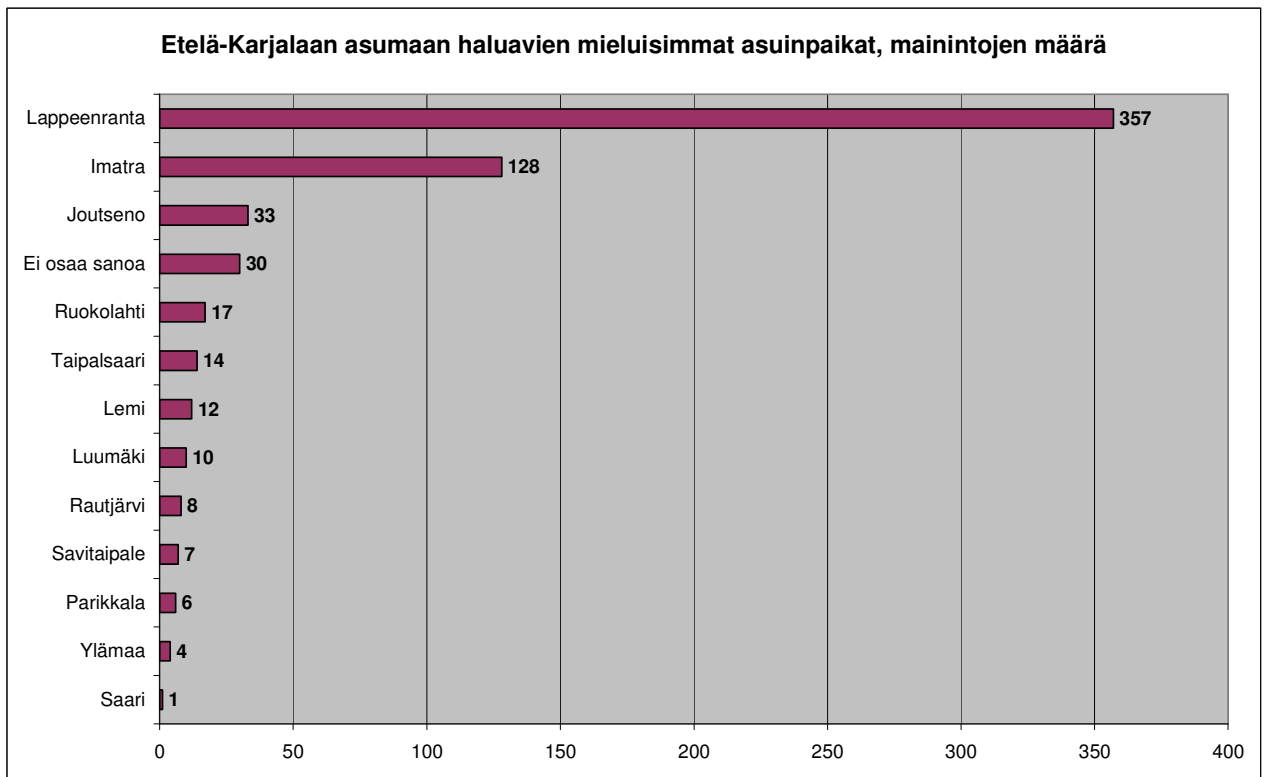

Kuvio 6: Mieluisimmat työpaikkakunnat Etelä-Karjalassa

Osa eteläkarjalaisista asuu joko vapaaehtoisesti tai olosuhteiden pakosta eri paikkakunnalla kuin hänen työpaikkansa sijaitsee. Tämän vuoksi vastaajilta kysyttiin myös mieluisinta asuinpaikkakuntaa.

Lappeenranta oli myös suosituin asuinpaikkakunta, vaikkakaan ei aivan yhtä suosittu kuin työpaikkakuntana. Lappeenrannan valitsi suosituimmaksi asuinpaikkakunnaksi 57 % Etelä-Karjalaan haluavista. Mieluisimmat asuinpaikkakunnat jakaantuivat työpaikkakuntia tasaisemmin. Lappeenrannan ja Imatran ohella ainakin Joutseno, Ruokolahti, Taipalsaari ja Lemi tuntuivat kiinnostavan erityisesti asuinpaikkakuntina, vaikka työpaikka sijaitsisikin muualla. Vastaajien nimeämät mieluisimmat asuinpaikkakunnat näkyvät seuraavassa kuviossa.

31.10.2003

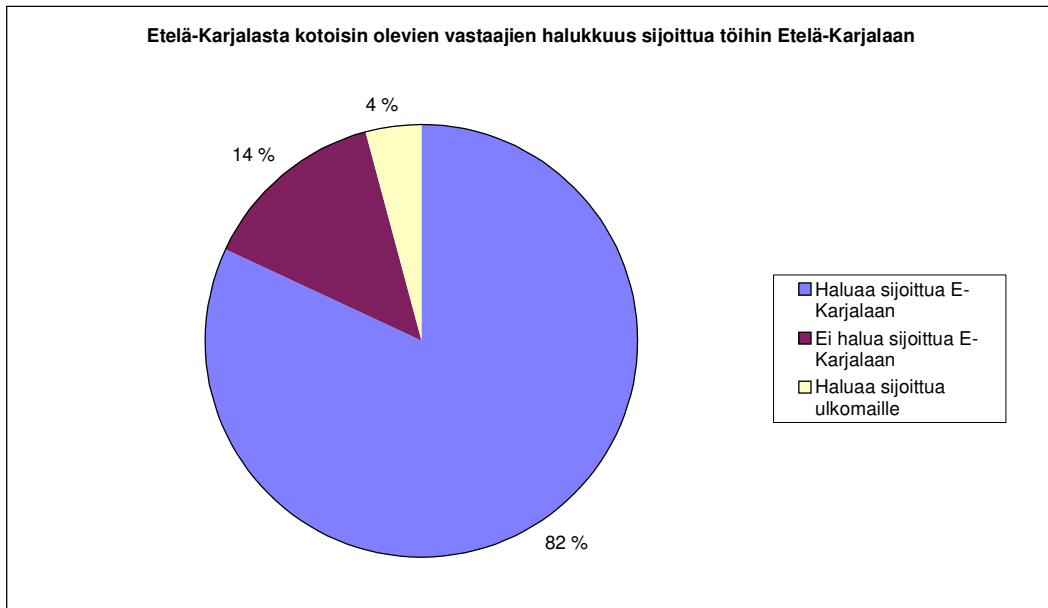
Kuvio 7: Mieluisimmat asuinpaikkakunnat Etelä-Karjalassa

2.2. Kotipaikkakunnan vaikutus sijoittumistoiveeseen

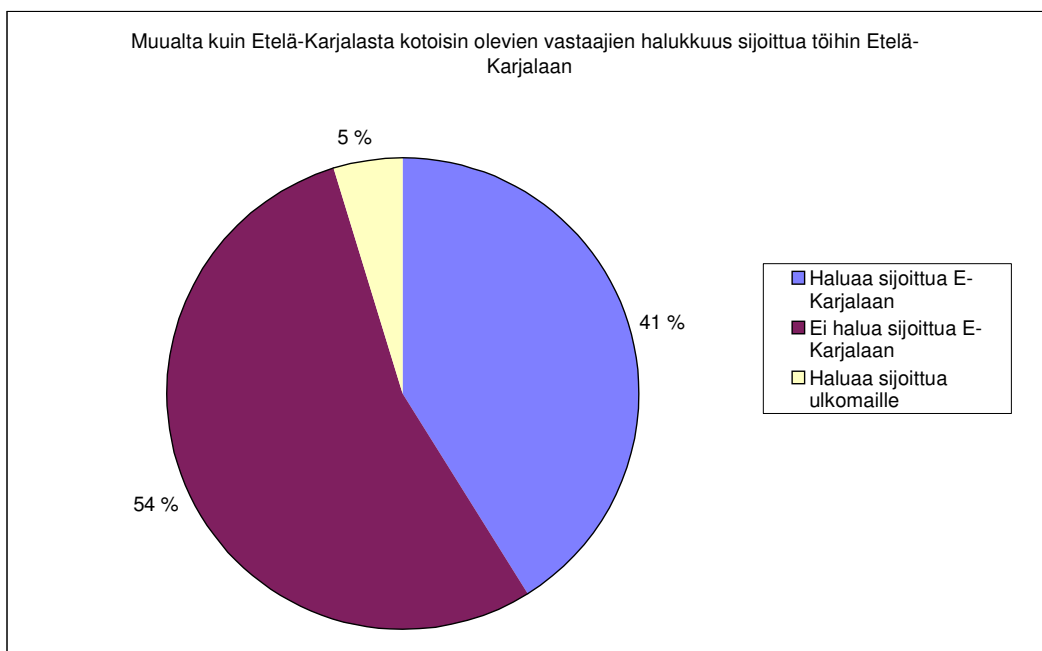
Opiskelijoiden kotipaikkakunnilla arveltiin olevan vaikutusta siihen, miten halukkaita he ovat jäämään Etelä-Karjalaan. Kotipaikkakunta selittikin melko tavalla toivetta tulevan työpaikan sijaintipaikkakunnasta.

Etelä-Karjalasta kotoisin olevista opiskelijoista peräti 82 % ilmoitti haluavansa työskennellä maakunnassa tutkinnon suorittamisen jälkeen. Muualta kuin Etelä-Karjalasta kotoisin olevista opiskelijoista Etelä-Karjalaan halusi jäädä 41 %. Kotipaikkakunnan vaikutusta on havainnollistettu seuraavissa kuvioissa.

31.10.2003

Kuvio 8: Etelä-Karjalasta kotoisin olevien vastaajien halukkuus sijoittua Etelä-Karjalaan

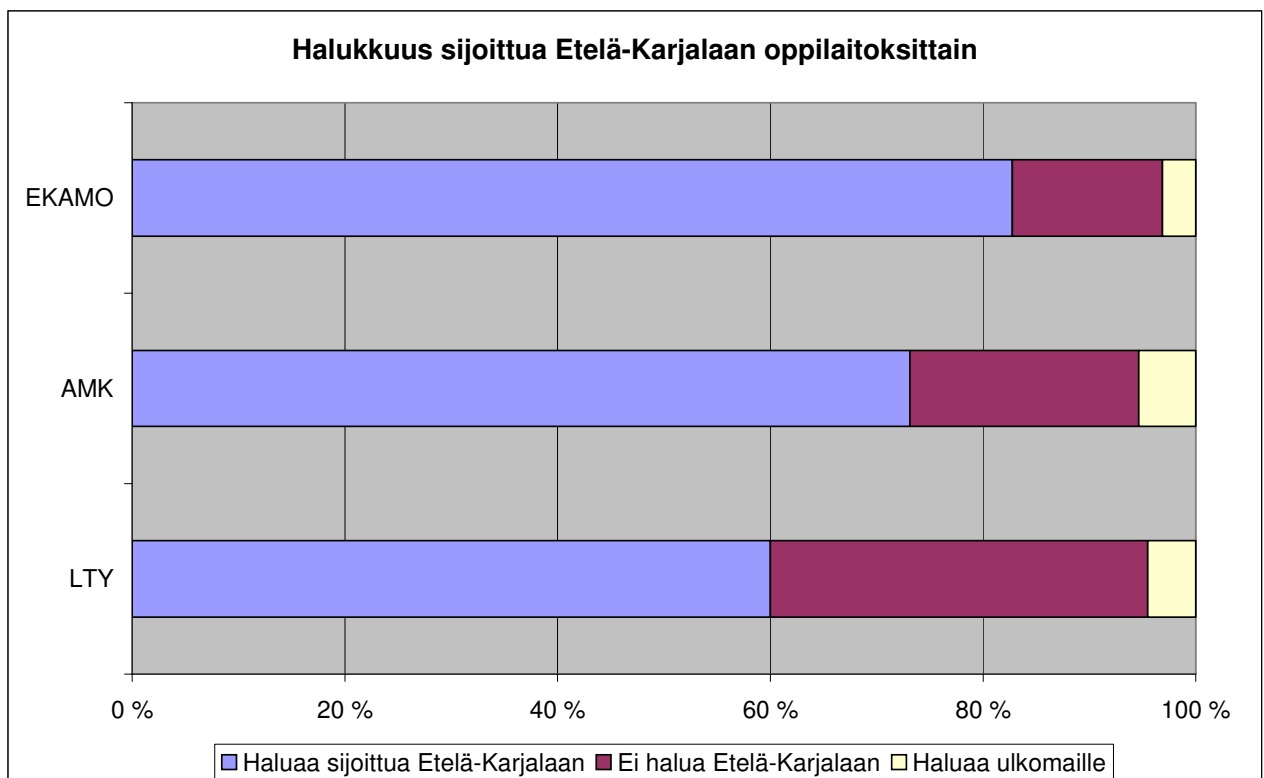
Kuvio 9: Muualta kuin Etelä-Karjalasta kotoisin olevien vastaajien halukkuus sijoittua Etelä-Karjalaan

31.10.2003

2.3. Halukkuus sijoittua Etelä-Karjalaan eri oppilaitoksissa

Etelä-Karjalan ammattiopiston opiskelijoista 83 % halusi sijoittua valmistuttuaan Etelä-Karjalaan. Opiskelijoiden halukkuus ja Tilastokeskuksen toteutumatieto vastaavat hyvin toisiaan eli ammattiopistosta valmistuneista yhtä suuri osuus jää Etelä-Karjalaan kuin sinne haluaakin sijoittua.

Sen sijaan sekä ammattikorkeakouluopiskelijoiden että yliopisto-opiskelijoiden osalta Etelä-Karjalaan haluttaisiin jäädä paljon useammin mitä tähän asti on todellisuudessa tapahtunut. Ammattikorkeakouluopiskelijoista opiskelumaakuntaan haluaisi jäädä 73 %, kun jääneitä on ollut noin 54 %. Lappeenrannan teknillisen yliopiston opiskelijoista Etelä-Karjalaan haluaisi sijoittua 60 %, kun Tilastokeskuksen tietojen mukaan maakuntaan oli jäänyt noin 21 %.

Kuvio 10: Halukkuus sijoittua Etelä-Karjalaan oppilaitoksittain tarkasteltuna

Tarkempi kuva tilanteesta saadaan, kun oppilaitoskohtaisiin tietoihin lisätään tieto opiskelijan kotipaikkakunnasta ennen opintojen aloittamista. Tiedot on esitetty niiltä osin kuin sama opiskelija oli ilmoittanut sekä kotipaikkakuntansa että nimennyt mieluisimman työskentelypaikkakunnan valmistumisen jälkeen.

Yleisesti ottaen opiskelijat olivat opiskelupaikkakunta- ja kotipaikkakuntasidonnaisia: mikäli valmistumisen jälkeen ei haluttu sijoittua opiskelupaikkakunnalle seuraavaksi todennäköinen sijoittumistoive oli oma kotipaikkakunta ennen opiskelun aloitusta.

31.10.2003

Lappeenrannan teknillisen yliopiston opiskelijoiden kotipaikkakunnat sekä mieluisimmat työpaikkakunnat on esitetty seuraavassa taulukossa.

LAPPEENRANNAN TEKNILLISEN YLIOPISTON OPISKELIJAT				
Kotipaikkakunta ennen opintojen alkua	Mieluisin työpaikkakunta valmistumisen jälkeen			
	LPR	Muu Etelä- Karjala	Pääkaupunkiseutu	Muu Suomi
LPR	50	0	7	6
Muu Etelä-Karjala	2	4	0	0
Pääkaupunkiseutu	8	0	15	0
Muu Suomi	26	2	2	11

Taulukko 2: LTY:n opiskelijoiden kotipaikkakunnat ja sijoittumistoiveet

Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulussa koulutusta järjestetään Imatralla ja Lappeenrannassa. **Ammattikorkeakoulun opiskelijoiden** opiskelu-, kotipaikkakunnat sekä mieluisimmat työpaikkakunnat on esitetty seuraavassa taulukossa.

LAPPEENRANNASSA OPISKELEVAT EKAMK:N OPISKELIJAT					
Kotipaikkakunta	Mieluisin työpaikkakunta valmistumisen jälkeen				
	LPR	Imatra	Muu Etelä- Karjala	Pääkaupunki- seutu	Muu Suomi
LPR	142	3	1	9	12
Imatra	3	21	0	1	0
Muu Etelä- Karjala	17	0	2	1	1
Pääkaupunkiseutu	1	0	0	4	0
Muu Suomi	9	0	0	1	8

Taulukko 3: Lappeenrannassa opiskelevien amk-opiskelijoiden kotipaikkakunnat ja sijoittumistoiveet

IMATRALLA OPISKELEVAT EKAMK:N OPISKELIJAT					
Kotipaikkakunta	Mieluisin työpaikkakunta valmistumisen jälkeen				
	LPR	Imatra	Muu Etelä- Karjala	Pääkaupunki- seutu	Muu Suomi
LPR	19	0	0	3	1
Imatra	6	23	0	1	4
Muu Etelä- Karjala	4	4	0	1	4
Pääkaupunkiseutu	0	0	0	1	0
Muu Suomi	2	3	0	0	8

Taulukko 4: Imatralla opiskelevien amk-opiskelijoiden sijoittumistoiveet

31.10.2003

Etelä-Karjalan ammattiopiston koulut toimivat sekä Imatralla että Lappeenrannassa. Seuraavissa taulukoissa on esitetty ammattiopiston opiskelijoiden mieluisimmat sijoittumispaikkakunnat opiskelupaikkakunnan ja opiskelijan kotipaikkakunnan mukaan jaoteltuna.

LAPPEENRANNASSA OPISKELEVAT EKAMO:N OPISKELIJAT					
Kotipaikkakunta	Mieluisin työpaikkakunta valmistumisen jälkeen				
	LPR	Imatra	Muu Etelä-Karjala	Pääkaupunkiseutu	Muu Suomi
LPR	88	0	4	5	7
Imatra	0	11	0	1	0
Muu Etelä-Karjala	19	2	13	1	1
Pääkaupunkiseutu	0	0	0	3	1
Muu Suomi	3	0	0	1	4

Taulukko 5: Lappeenrannassa opiskelevien ammattiopiston opiskelijoiden sijoittumistoiveet

IMATRALLA OPISKELEVAT EKAMO:N OPISKELIJAT					
Kotipaikkakunta	Mieluisin työpaikkakunta valmistumisen jälkeen				
	LPR	Imatra	Muu Etelä-Karjala	Pääkaupunkiseutu	Muu Suomi
LPR	6	0	0	0	1
Imatra	9	46	3	1	3
Muu Etelä-Karjala	11	21	9	1	1
Pääkaupunkiseutu	0	0	0	0	0
Muu Suomi	0	0	0	0	1

Taulukko 6: Imatralla opiskelevien ammattiopiston opiskelijoiden sijoittumistoiveet

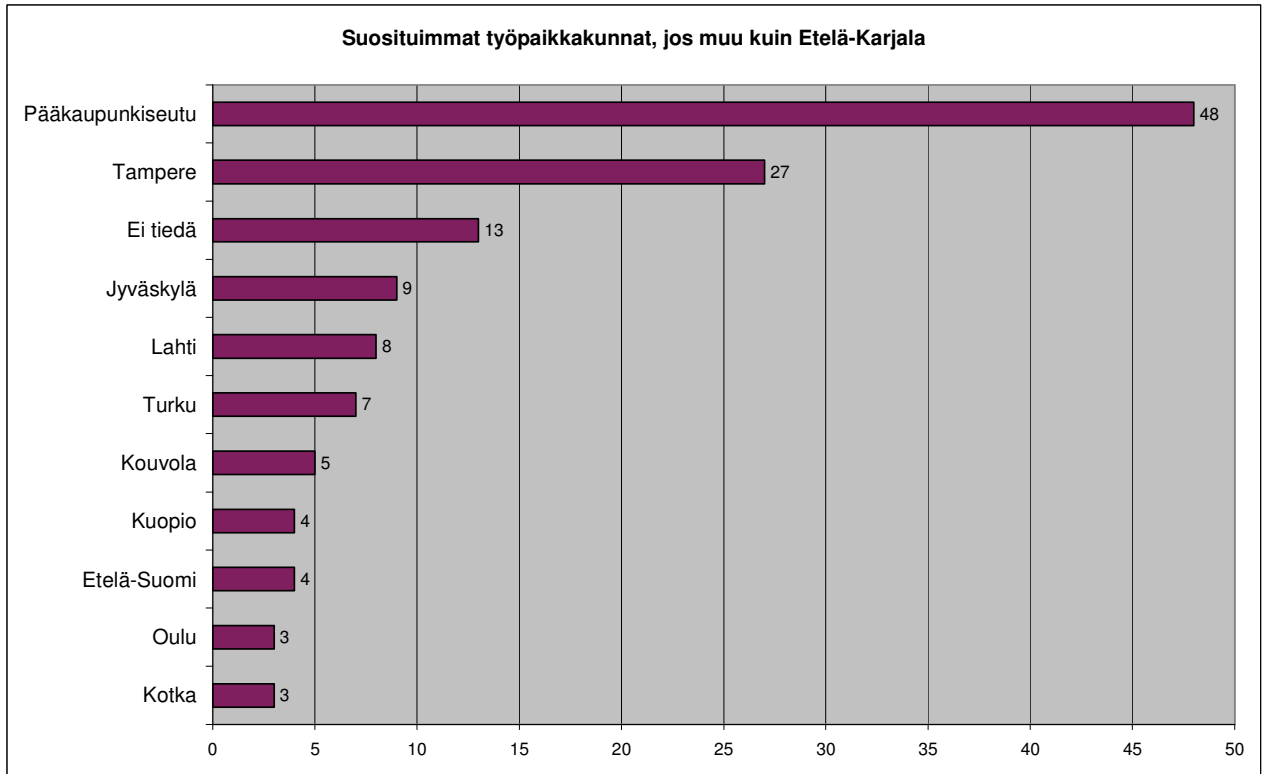
Imatralla opiskelevat olivat jonkin verran Lappeenrannassa opiskelevia halukkaampia sijoittumaan Etelä-Karjalaan valmistumisensa jälkeen. Imatralaisista 79 % ja Lappeenrannassa opiskelevista 74 % halusi jäädä Etelä-Karjalaan. Tämä ero johtuu kuitenkin siitä, että Lappeenrannassa muualta kuin Etelä-Karjalasta kotoisin olevia opiskelijoita enemmän kuin Imatralla. Ulkomaille lähtijöitä oli molemmissa kaupungeissa 4 % vastaajista.

2.4. Muutto kasvukeskuksiin

Etelä-Karjalasta pois muuttavia houkuttelivat selvästi suuret kasvukeskukset. Ne vastaajista, jotka eivät halunneet työskentelemään Etelä-Karjalaan, nimesivät yleensä mieluisimmaksi työskentelypaikkakunnaksi pääkaupunkiseudun (Helsinki, Espoo, Vantaa, pääkaupunkiseutu).

31.10.2003

Myös muut suuret kaupungit kiinnostivat tulevina työpaikkakuntina. Seuraavassa kuviossa on esitetty kooste vastaajien ilmoittamista houkuttelevista sijaintipaikoista.

Kuvio 11: Mieluisimmat työskentelypaikkakunnat Etelä-Karjalan ulkopuolella

Paitsi kasvukeskusten yleistä imua ja vastaajien mahdollisesti odottamaa hyvää työllistymistä ja monipuolista työpaikkatarjontaa, vastaukset saattavat kuvastaa myös eri paikkakuntien tunnettavuutta.

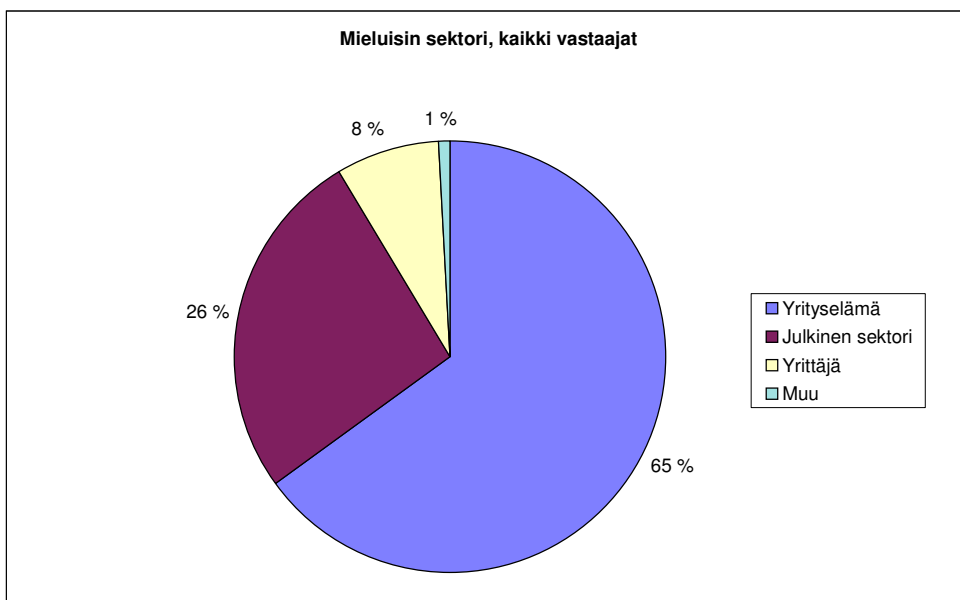
Osa vastaajista ilmoitti, ettei paikkakunnalla ollut erityistä väliä, jos töitä vain oli tarjolla. Erään vastaajan kommentti kysymykseen mieluisimmasta työskentelypaikkakunnasta olikin: ”Ihan sama kohan saa töitä!”

31.10.2003

3. HALUKKUUS YRITYSTEN PALVELUKSEEN JA JULKISELLE SEKTORILLE

Kyselyssä pyydettiin vastaajia kertomaan myös halusivatko he valmistuttuaan sijoittua yritysten palvelukseen, julkiselle sektorille vai yrittäjiksi. Eniten kiinnostusta oli yritysten palveluksessa työskentelyyn, jonka valitsi kiinnostavimmaksi 65 % vastaajista. Myös yrittäjyys kiinnosti vastaajia: 66 kyselyyn vastaajaa eli noin 8 % ilmoitti halukkuutensa yrittäjäksi. Mikäli yrittäjyyshalukkuus olisi sama koko perusjoukossa, se tarkoittaisi että nyt opiskelevasta noin 9000 eteläkarjalaisesta opiskelijasta potentiaalisia yrittäjiä olisi 720.

Vastaajan sukupuoli vaikutti mieluisimmaksi sektoriksi valittuun niin, että naiset olivat jonkin verran miehiä halukkaampia työskentelemään julkisen sektorin palveluksessa. Yrittäjyyshalukkuuteen ei vastaajan sukupuolella ollut vaikutusta.

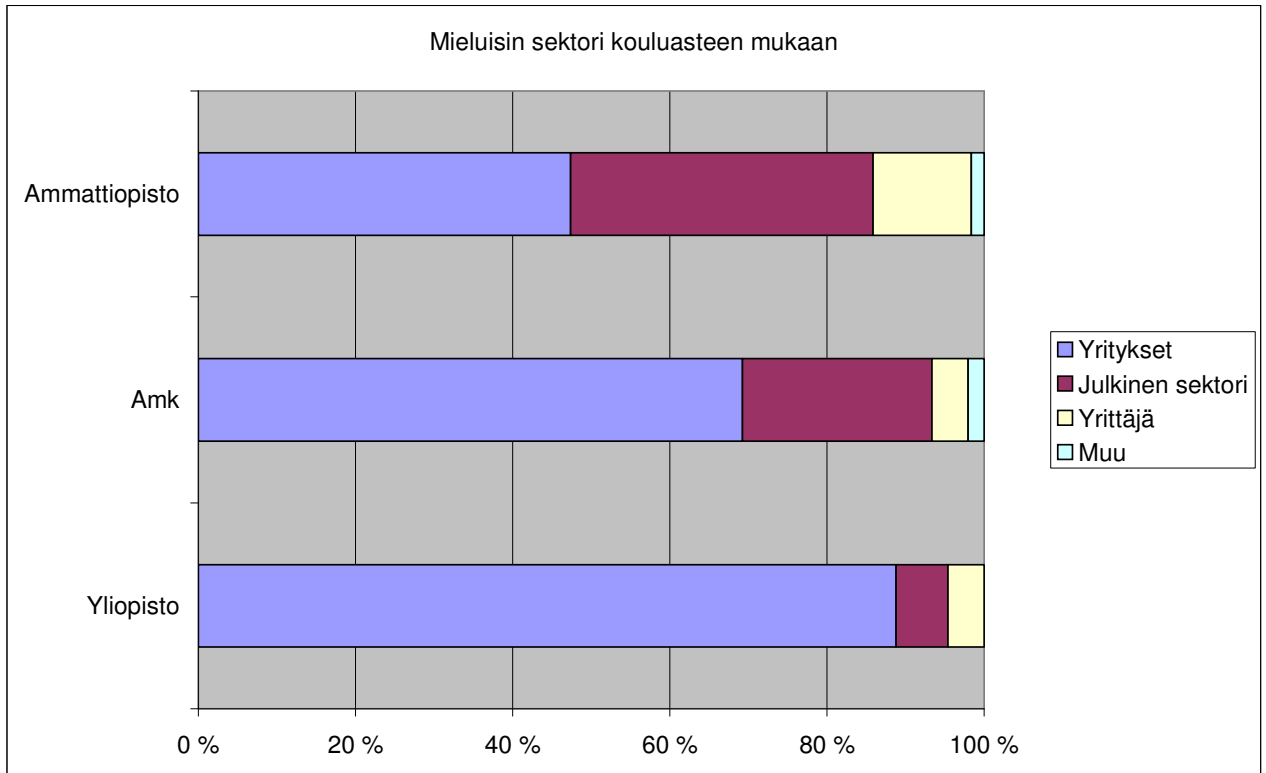

Kuvio 12: Mieluisin sektori, kaikki vastaajat

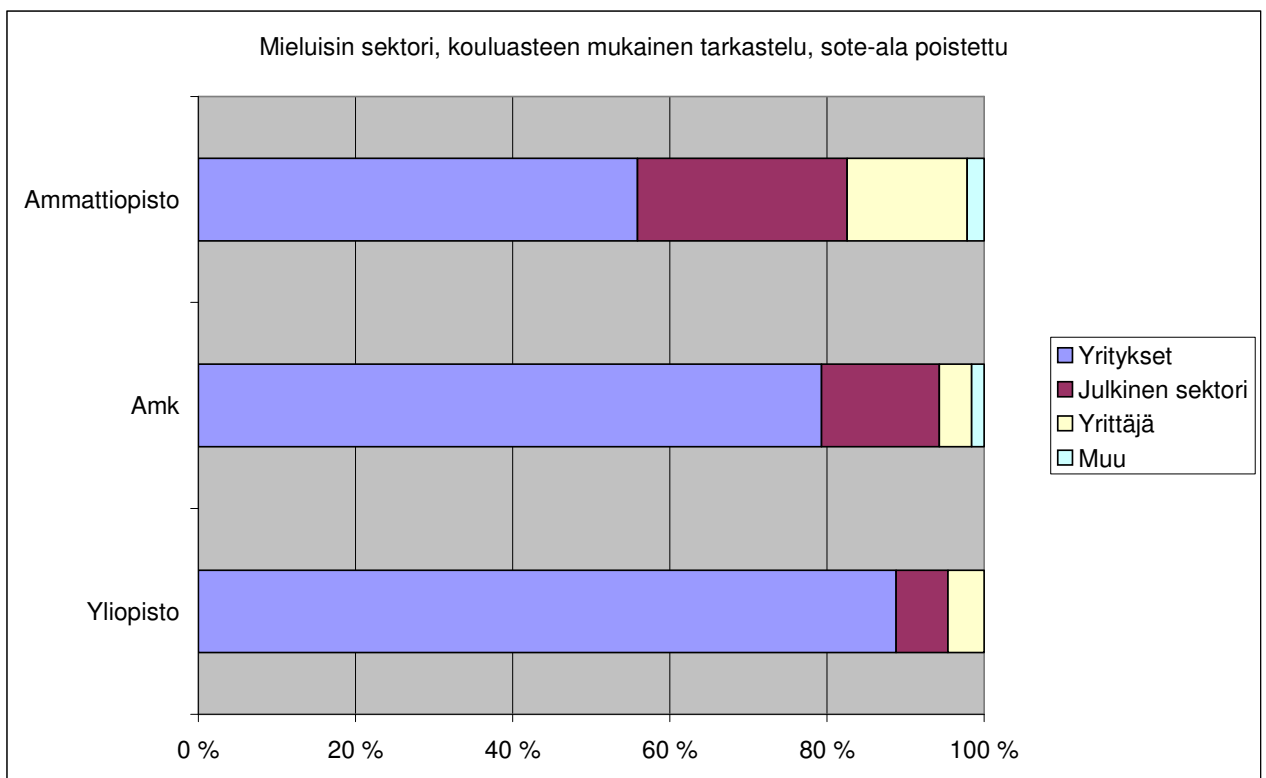
Yrityssektori oli kiinnostavin kaikilla koulutustasoilla. Yliopisto-opiskelijoiden, ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja ammatillisen toisen asteen (ammattiopiston) opiskelijoiden välillä oli kuitenkin selviä eroja eri sektoreiden kiinnostavuudessa. Lähes 90 % yliopisto-opiskelijoista nimesi yrityssektorin kiinnostavimmaksi, kun vastaava osuus ammattiopisto-opiskelijoiden kohdalla oli alle 50 %.

Seuraavissa kuviossa (kuvio 13) on esitetty mieluisin työllistymissektori erikseen ammattiopiskelevien, ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja yliopisto-opiskelijoiden osalta. Koska sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoiden mielletään työllistyvän pääosin julkiselle sektorille, kuviossa 14 esitetään vertailun vuoksi kouluasteen mukainen tilanne ilman sosiaali- ja terveystieteiden opiskelevia vastaajia.

31.10.2003

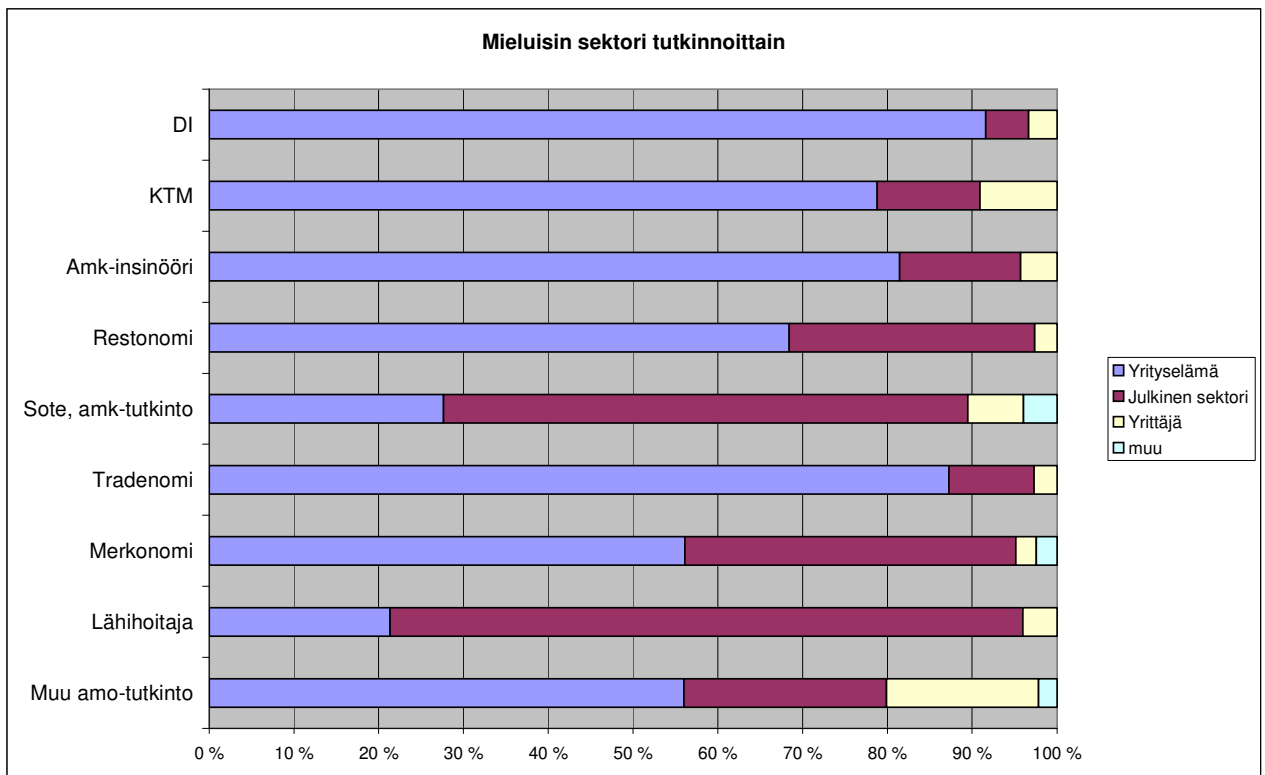
Kuvio 13: Mieluisin sektori kouluasteen mukaan tarkasteltuna

Kuvio 14: Mieluisin sektori kouluasteen mukaan, sote-ala poistettu aineistosta

31.10.2003

Seuraavassa kuviossa on esitetty eri sektoreiden kiinnostavuus tutkinnoittain tarkasteltuna. Ehkä etukäteisodotuksiin nähden yllättävimmät tulokset ovat, että kyselyyn vastanneista merkonomeista vain noin 55 % haluaa yritysten palvelukseen sekä että yrittäjäksi halukkaita löytyykin eniten lähinnä ammattikoulujen opiskelijoista. Imatran ammattikoulun 105 vastaajasta yrittäjiksi ilmoitti haluavansa 22 eli 21 % vastaajista, kun kaikkien vastaajien yrittäjyyshalukkuus oli noin 8 %.

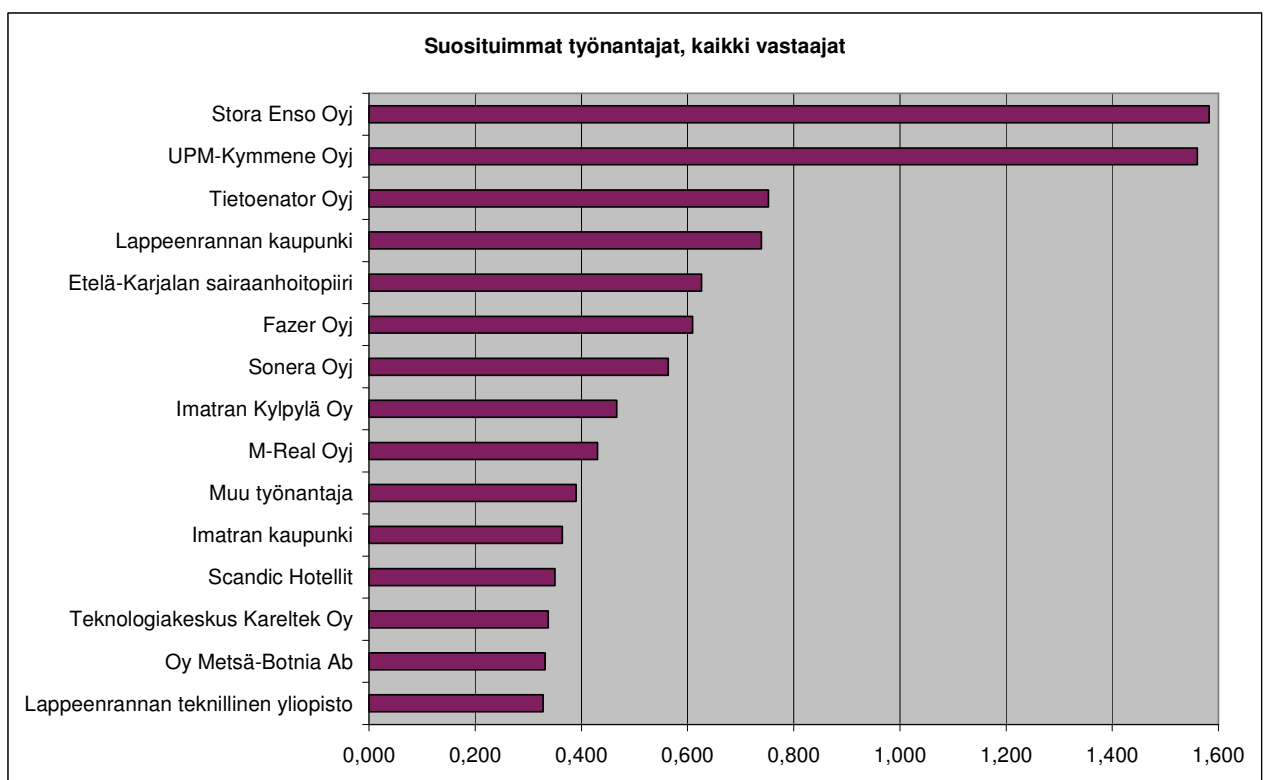
Kuvio 15: Mieluisin sektori tutkinnoittain

31.10.2003

4. SUOSITUIMMAT TYÖNANTAJAT

Kyselyyn vastaajia pyydettiin valitsemaan viisi itselle mieluisinta työnantajaa sekä asettamaan nämä työnantajat keskinäiseen suosituimmuusjärjestykseen. Vastausten perusteella laskettiin suosituimmuusindeksi, suosituimmuusjärjestyksellä painotettu keskiarvo kaikkien vastaajien arvioinneista.

Ylivoimaisesti suosituimmiksi työnantajiksi tässä kyselyssä osoittautuivat suuret metsäteollisuusyritykset, Stora Enso Oyj ja UPM-Kymmene Oyj. Seuraavassa kuviossa on esitetty 15 eniten suosituimmuspisteitä saanutta työnantajaa.

Kuvio 16: Suosituimmat työnantajat, kaikki vastaajat

Yleisesti ottaen suuret yritykset ja yhteisöt saivat pieniä enemmän pisteitä. Tähän vaikuttavia tekijöitä lienee useita: suuryritykset tunnetaan pieniä paremmin ja vastaajalla on ainakin jonkinlainen mielikuva yrityksestä. Iso työnantaja voidaan kokea pienä turvallisemmaksi ja mahdollisuus urakehitykseen voi vaikuttaa paremmalta suuressa kuin pienessä yrityksessä. Monialaisessa tai suuressa yrityksessä lienee myös monenlaisia tehtäviä, jotka vaativat monenlaisella tutkinnolla ja osaamisella varustettuja uusia työntekijöitä. Mielikuva yrityksestä työnantajana syntyy myös omien, esimerkiksi kesätyössä tai työharjoittelussa hankittujen kokemusten kautta.

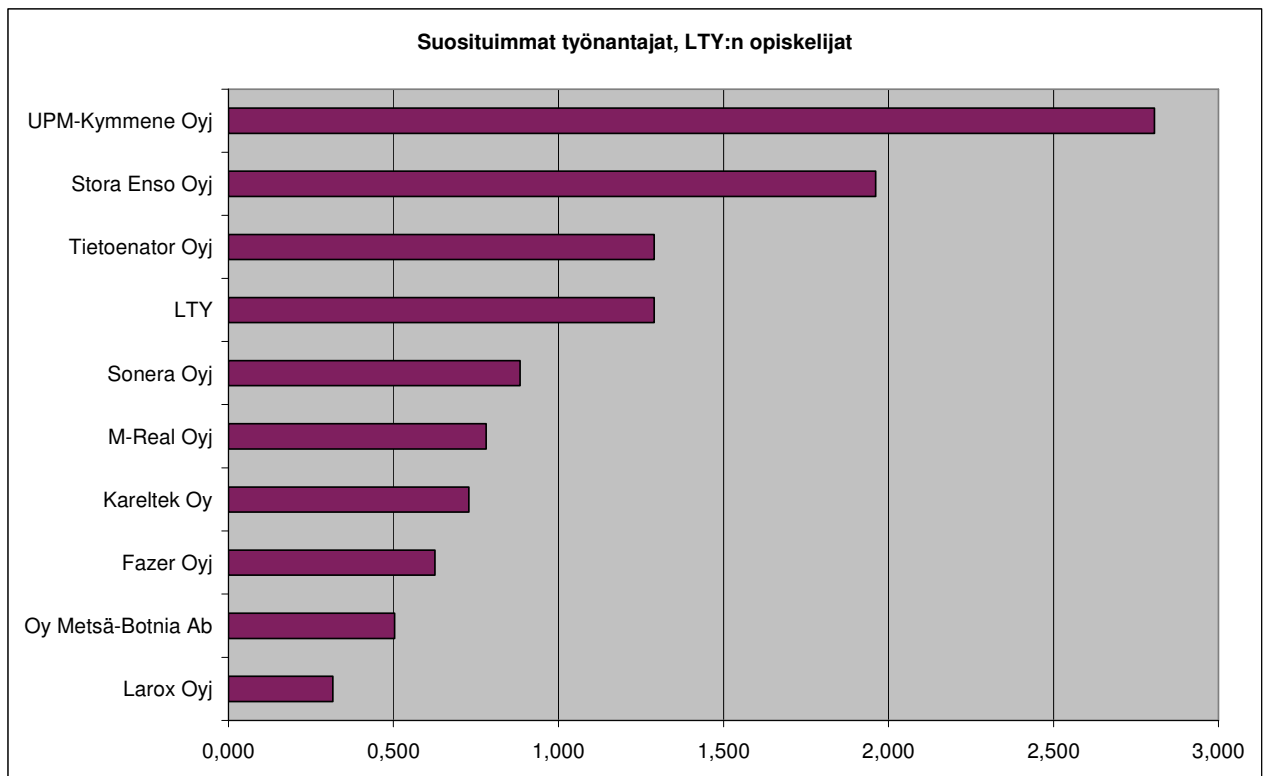
Opiskelijan oppilaitoksella ja koulutuslalla oli selvästi vaikutusta siihen, mitkä yritykset koettiin kiinnostavimmiksi työnantajiksi tutkinnon suorittamisen jälkeen. Seuraavaksi esitetään opintoalakohtaisesti suosituimmat työnantajat.

31.10.2003

4.1. Suosituimmat työnantajat oppilaitoksittain

Lappeenrannan teknillinen yliopisto

Lappeenrannan teknillisen yliopiston opiskelijat poikkesivat kaikista vastaajista lähinnä kahdessa suhteessa: kaupungit eivät nousseet esille suosittuina työnantajina ja oma oppilaitos, Lappeenrannan teknillinen yliopisto oli yhdessä Tietoenatorin kanssa kolmanneksi suosituin työnantaja. Seuraavassa kuviossa on esitetty LTY:n opiskelijoiden nimeämät 10 suosituinta työnantajaa.

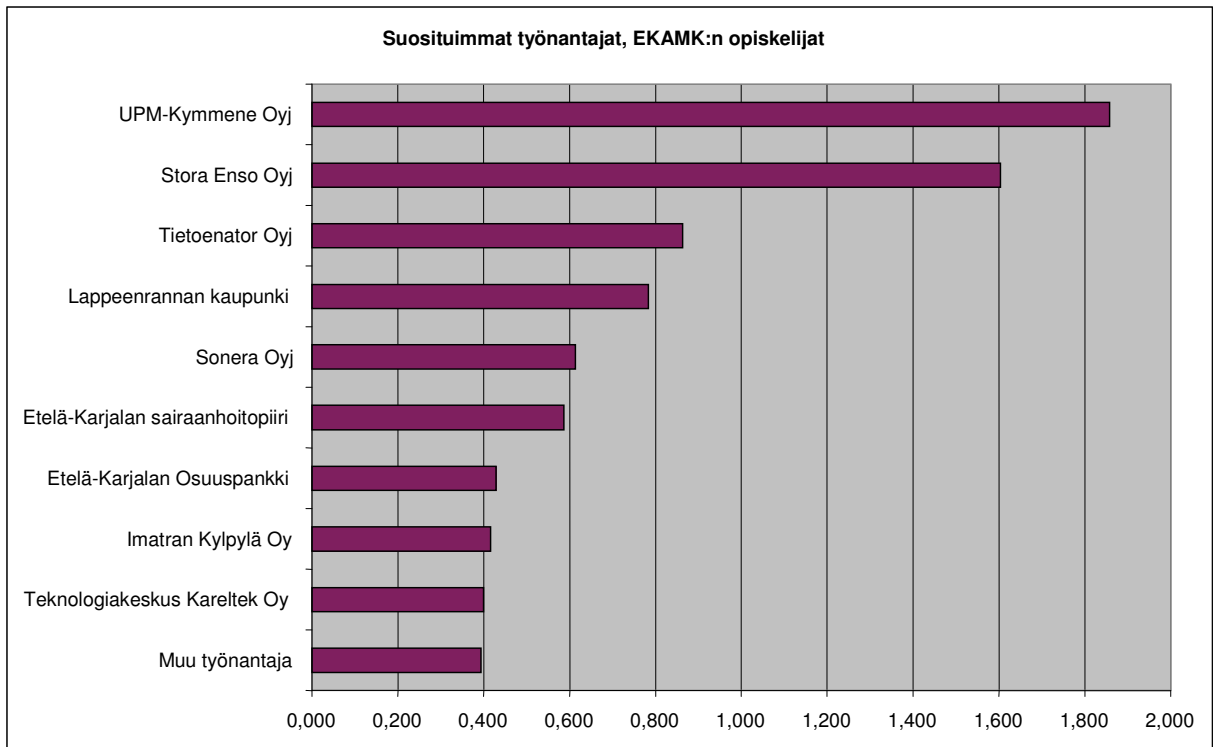

Kuvio 17: Suosituimmat työnantajat, LTY:n opiskelijat

Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu

Myös ammattikorkeakoulun opiskelijat suosivat metsäteollisuusyrityksiä. Ammattikorkeakoulun monialaisuus näkynee siinä, että kymmenen suosituimman työnantajan listalla on teollisuusyritysten lisäksi julkisen sektorin ja yksityisten palvelualojen työnantajia. EKAMK:n opiskelijoiden 10 suosituinta työnantajaa on esitetty seuraavassa kuviossa.

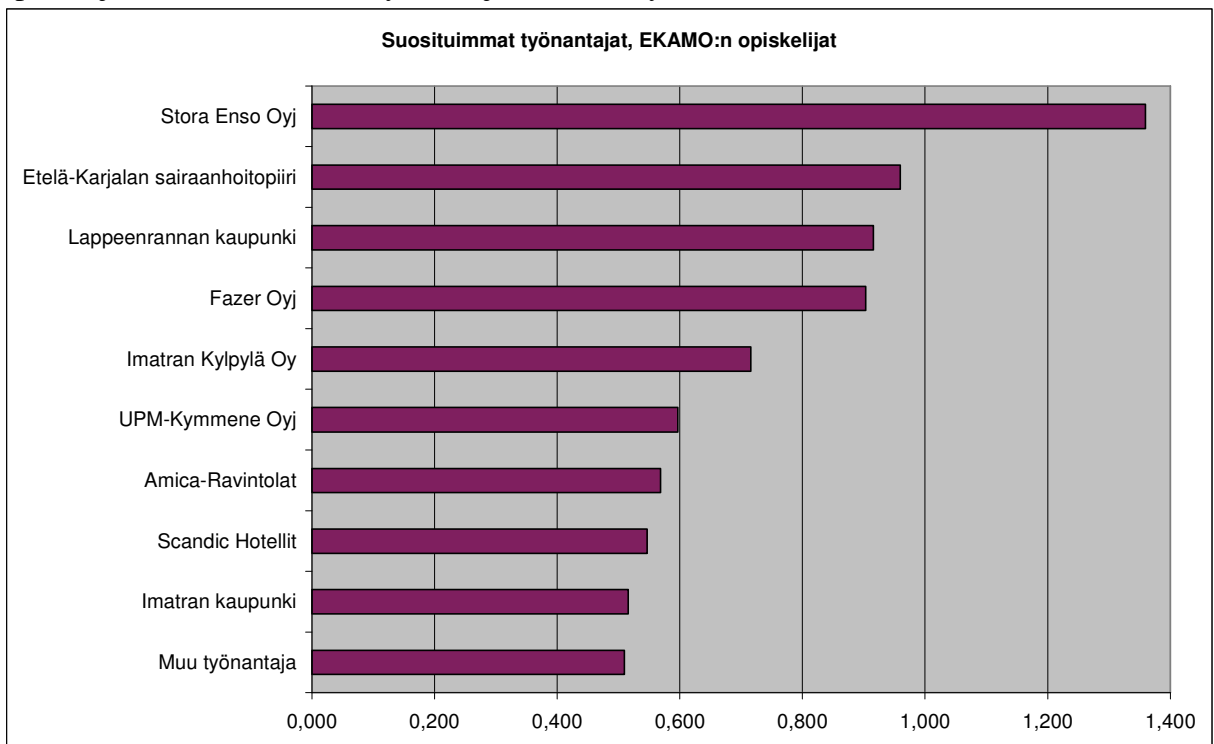
31.10.2003

Kuvio 18: Suosituimmat työnantajat, EKAMK:n opiskelijat

Etelä-Karjalan ammattiopisto

Etelä-Karjalan ammattiopiston opiskelijat suosivat julkisen sektorin organisaatiota. EKAMO:n opiskelijoiden 10 suosituinta työnantajaa on esitetty seuraavassa.

Kuvio 19: Suosituimmat työnantajat, EKAMO:n opiskelijat

31.10.2003

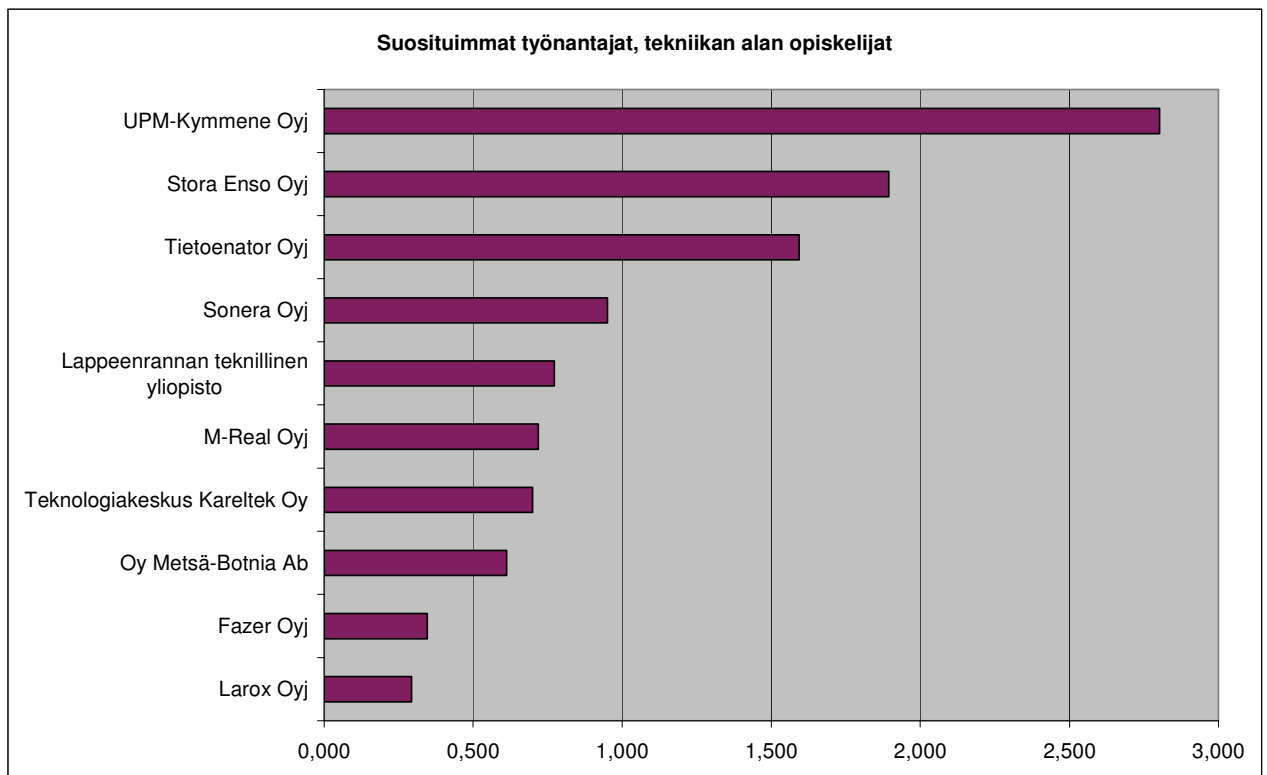
4.2. Suosituimmat työnantajat koulutusaloittain

Etukäteen tuntui todennäköiseltä, että yritysten kiinnostavuus vaihtelisi eri koulutusalojen opiskelijoiden keskuudessa. Tuntui luultavalta, että esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan opiskelijat kokisivat Etelä-Karjalan sairaanhoitopiirin kiinnostavana työnantajana riippumatta siitä, suorittivatko amk-sairaanhoitajan tutkintoa ammattikorkeakoulussa vai lähihoitajan tutkintoa ammattiopistossa. Eritasoisten oppilaitosten samojen koulutusalojen opiskelijoiden tarkasteleminen yhdessä puoltanee paikkaansa, koska eri tasoiset saman alan tutkinnot ovat rekrytointitilanteessa ainakin jossakin määrin vaihdannaisia keskenään.

Seuraavassa koulutusalaakohtaisessa tarkastelussa on pyritty yhdistämään samalla koulutusallalla opiskelevien vastaukset riippumatta siitä, missä oppilaitoksessa vastaaja opiskeli. Vastaukset on yhdistetty vain, jos koulutusala on ollut selvästi esillä tai muuten luotettavasti pääteltävissä. Esimerkiksi tekniikan koulutusalan opiskelijoiden vastaukset sisältävät LTY:n DI-opiskelijoiden ja amk-insinööriopiskelijoiden antamat arviot.

Tekniikan ala

Tekniikan koulutusalan opiskelijoille kiinnostavimmat työnantajat ovat kyselyn mukaan teollisuusyritykset sekä ilmeisesti tietoteknistä osaamista vaativat palveluyritykset. 10 suosituinta työnantajaa on esitetty seuraavassa kuviossa.

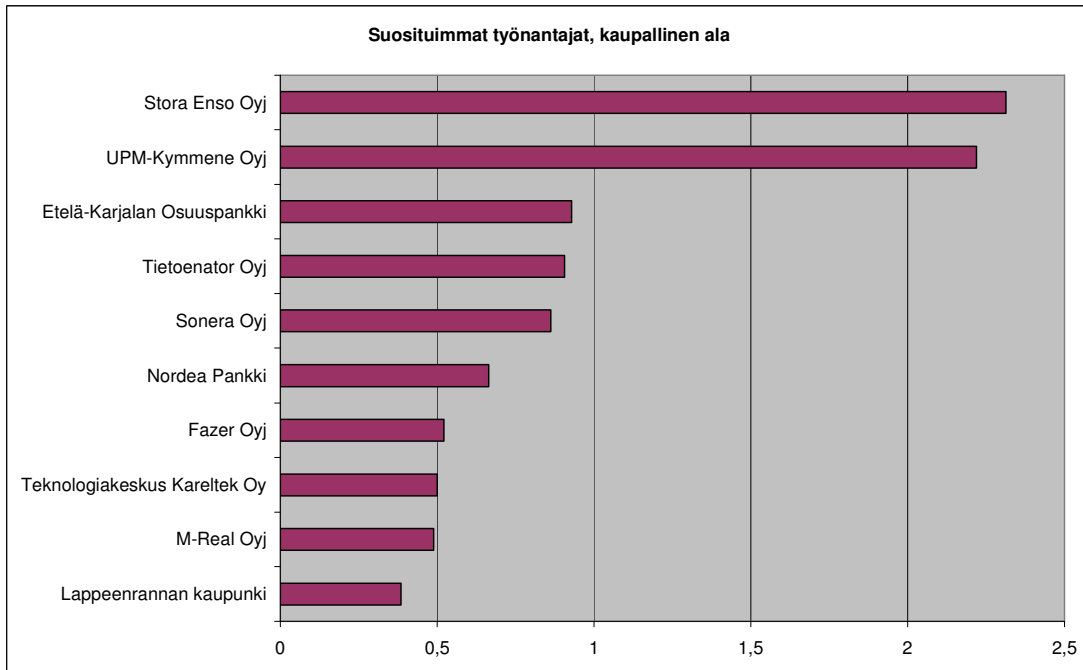

Kuvio 20: Suosituimmat työnantajat, tekniikan alan opiskelijat

31.10.2003

Kaupallinen ala

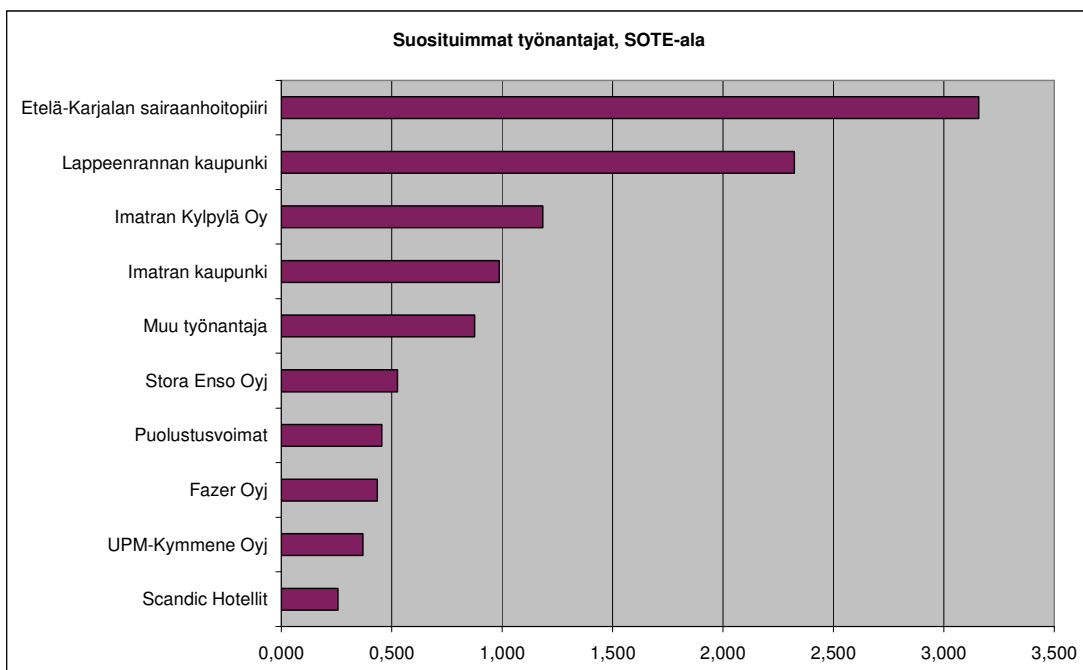
Kaupallista alaa opiskelevien suosituimmat työnantajat on esitetty seuraavassa kuviossa.

Kuvio 21: Suosituimmat työnantajat, kaupallisen alan opiskelijat

Sosiaali- ja terveystala

Sosiaali- ja terveystalan opiskelijoiden selvästi suosituimmat työnantajat tarjolla olevista vaihtoehdoista olivat Etelä-Karjalan sairaanhoitopiiri ja Lappeenrannan kaupunki.

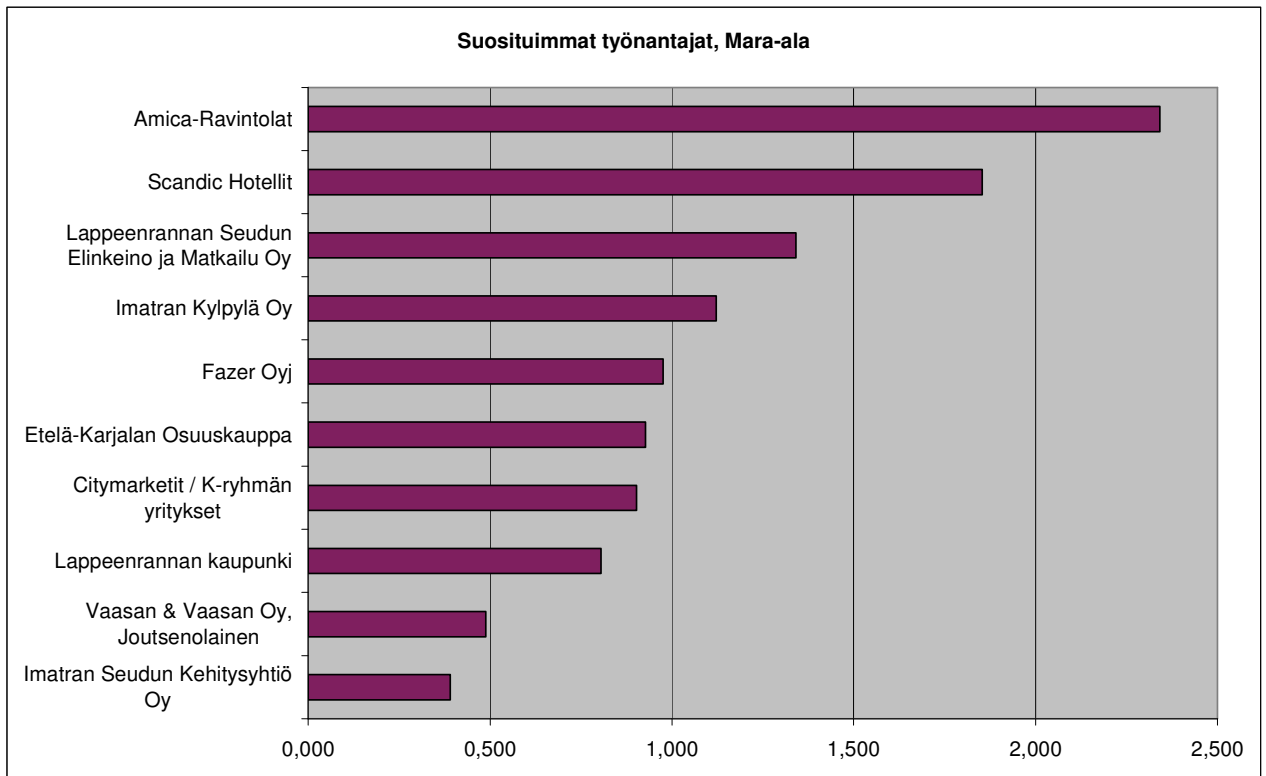

Kuvio 22: Suosituimmat työnantajat, sosiaali- ja terveystalan opiskelijat

31.10.2003

Matkailu- ja ravitsemisala

Matkailu- ja ravitsemisalan opiskelijoiden suosituimmat työnantajat edustavat lähinnä palvelualoja. Teollisuusyrityksistä mukaan sopi vain elintarviketeollisuutta edustavia yrityksiä. 10 suosituinta työnantajaa on esitetty seuraavassa kuviossa.

Kuvio 23: Suosituimmat työnantajat, matkailu- ja ravitsemisalan opiskelijat

Yleisesti ottaen opiskelijan oma koulutusala näkyi melko selvästi siinä, mitkä työnantajat hän nimesi suosituimmiksi. Käytännössä sijoittuminen tietyn ”oman” toimialan organisaatioihin ei ole itsestään selvää ja mielenkiintoinen työ saattaa löytyä toimialalta tai yrityksestä, jota opiskelija ei välttämättä lainkaan miellä mahdolliseksi työnantajaksi.

31.10.2003

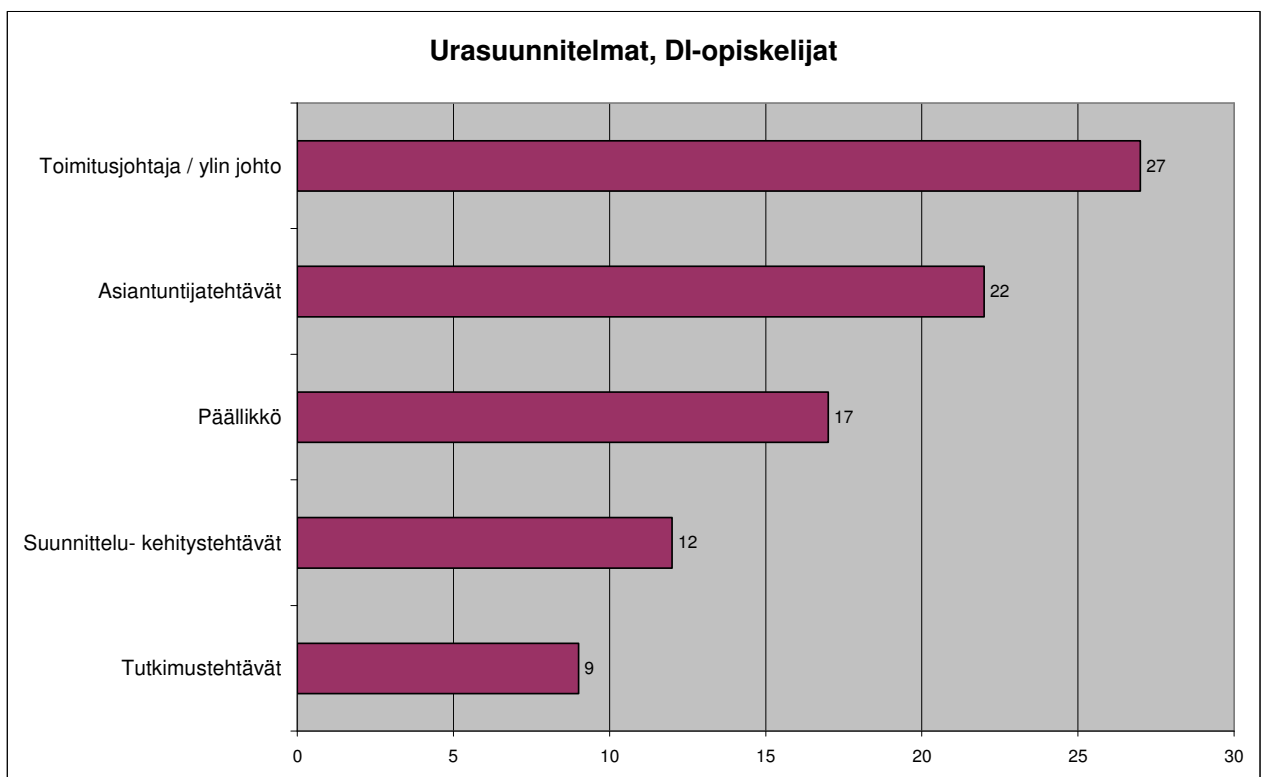
5. URASUUNNITELMAT

Vastaajia pyydettiin kertomaan vapaamuotoisesti tulevista urasuunnitelmistaan. Tähän kysymykseen vastasi kaikkiaan 574 opiskelijaa eli noin kaksi kolmesta kyselyyn muuten vastanneesta. Tavallisesti avoimiin kysymyksiin vastataan heikommin kuin valmiita vastausvaihtoehtoja sisältäviin kysymyksiin. Vastaamattomuuden syynä saattoi olla myös se, että opiskelijan urasuunnitelmat olivat vielä selkiintymättömät.

5.1. Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa opiskelevien urasuunnitelmat

Lappeenrannan teknillisen yliopiston **kauppatieteen opiskelijoista** tähän kysymykseen vastasi 23. Vastaajien pääaine näkyi melko selvästi urasuunnitelmissa. Toiveissa oli mm. ostopäällikön, controllerin ja markkinointipäällikön työt. Sana päällikkö tai johtaja esiintyi puolessa vastauksista. Toinen puoli vastaajista halusi sijoittua omaa koulutusta vastaaviin asiantuntija- tai kehittämistehtäviin; tähän ryhmään kuuluu myös seuraava kommentti: ”Hyvä liksa ja kiva duuni, titteleistä viis.”

Lappeenrannan teknillisen yliopiston **diplomi-insinööreistä** 72 vastasi urasuunnitelmia koskevaan kysymykseen. Johtaja tai päällikkö-sana esiintyi 44 vastaajan uratoiveissa. Asiantuntijatehtävät liittyivät tavallisimmin tieto- tai tietoliikennejärjestelmien toteuttamiseen. Tyypillisimmät urasuunnitelmat on esitetty seuraavassa kuviossa.

Kuvio 24: DI-opiskelijoiden urasuunnitelmat

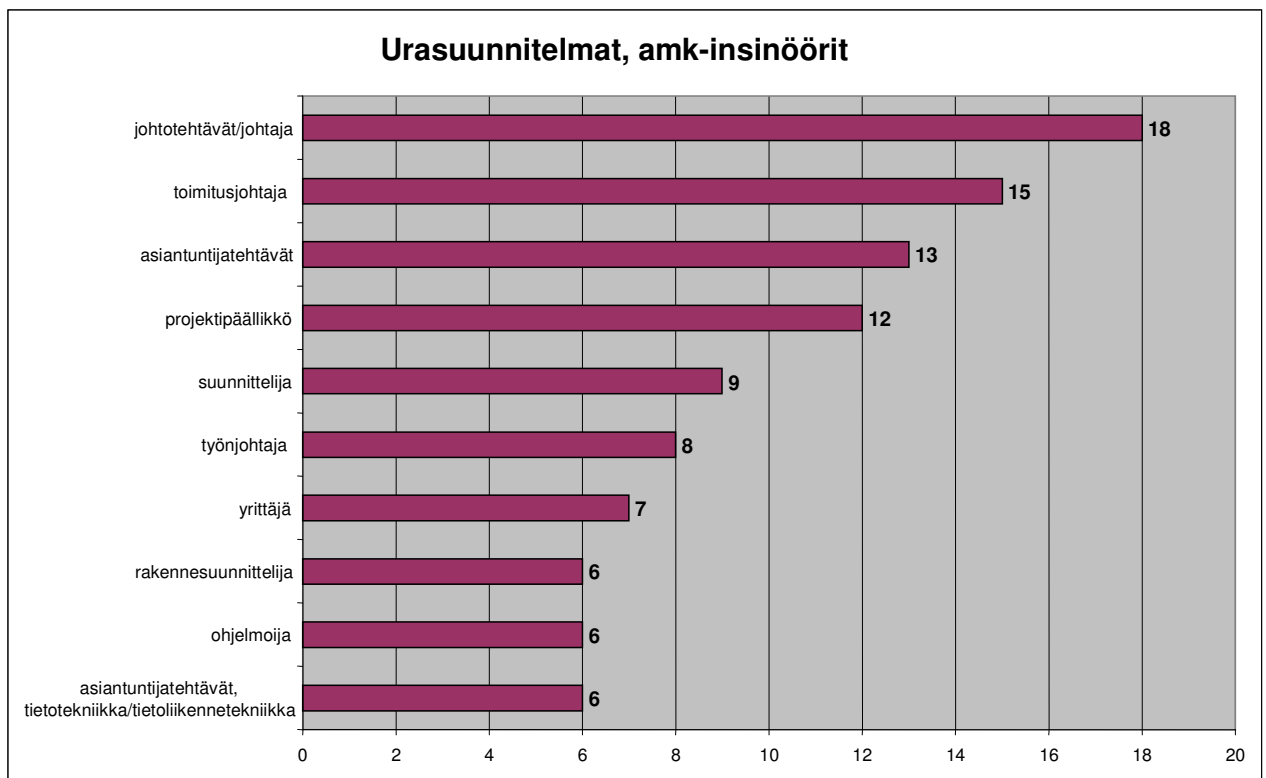
Diplomi-insinöörien urasuunnitelmissa avointa ja hyvinkin realistista urasuunnittelua edusti mm. seuraava opiskelijan vastaus: ”Työ saisi liittyä logistiikkaan, mutta muita suunnitelmia ei tällä hetkellä ole. Tulevaisuus riippuu siitä, mihin taidot/osaaminen/mahdollisuudet riittävät.”

31.10.2003

5.2. Ammattikorkeakoulussa opiskelevien urasuunnitelmat

Ammattikorkeakoulun opiskelijat tähtäävät yleisesti ottaen omaa koulutustaan vastaaviin esimies- ja asiantuntijatehtäviin. Seuraavaksi esitetään tyypillisimpiä urasuunnitelmia koulutusaloittain.

Ammattikorkeakoulun **insinööriopiskelijoista** 90 vastasi urasuunnittelua koskevaan kysymykseen. Yleisimmät urasuunnitelmat on esitetty seuraavassa kuviossa:

Kuvio 25: Ammattikorkeakouluinsinöörien urasuunnitelmat

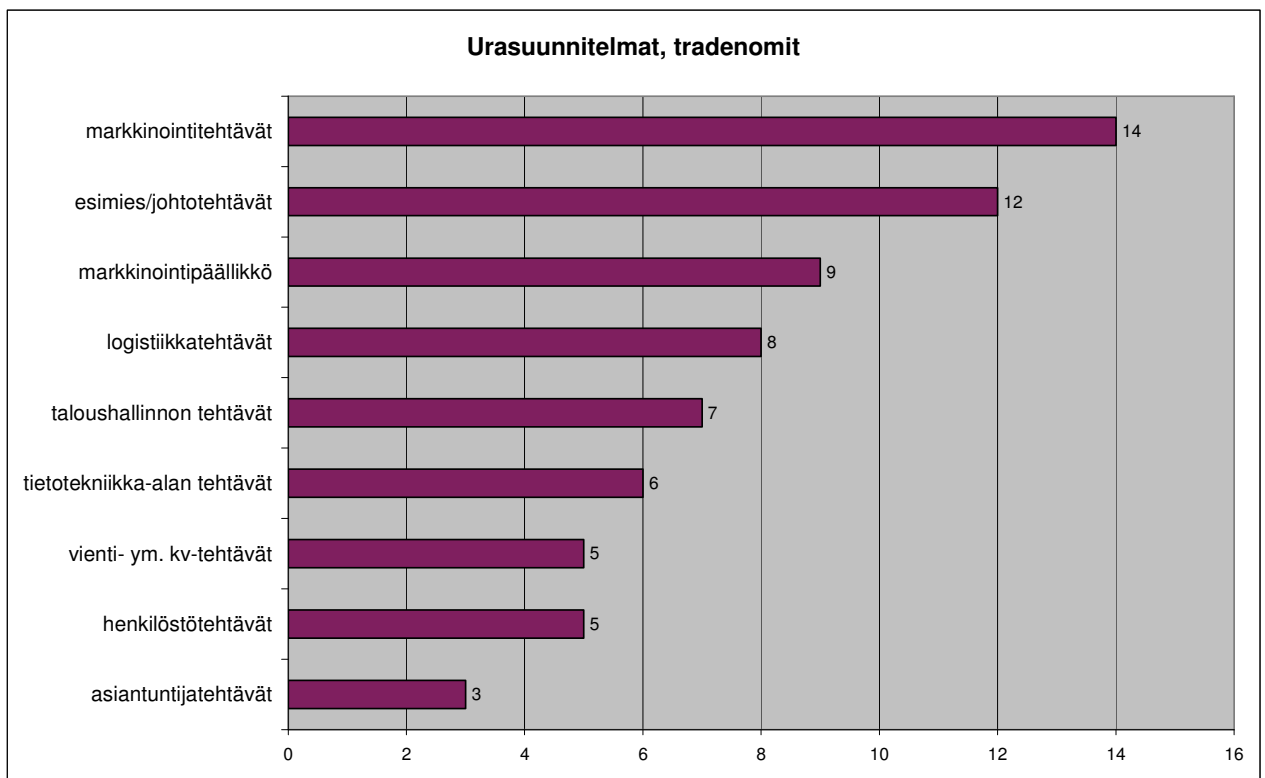
Portaittaista ja tavoitteellista uralla etenemistä kuvaa esimerkiksi seuraava vastaus: ”Toivon eteneväni vuoromestarin työtehtävistä käyttö- tai tutkimustehtävien (käyttöinsinööri, tuotantoinisinööri) kautta tuotantopäälliköksi tai erilaisten projektitehtävien johtajaksi.” Hieman selkiintymättömämpi kuva tulevaisuudesta välittyy esimerkiksi seuraavasta vastauksesta: ”Tavoitteena ainakin aluksi saada insinöörin paperit, jonka jälkeen katsotaan mahdollisuuksia ja mahdollisesti jatketaan opiskelua.” Jatko-opintosuunnitelmia esiintyi muutamilla vastaajista ja ne nähtiin keinoksi parantaa urakehitystä.

Ammattikorkeakoulussa opiskelevista **restonomeista** 22 vastasi urasuunnitelmia koskevaan kysymykseen. Oman alan esimies- tai johtotehtävät olivat yleisimmät tavoitteet, näihin tähtäsi puolet vastanneista restonomeista. Oma yritys houkutteli neljää vastaajaa. Kaksi vastaajaa ilmoitti harkitsevansa myös opintojen jatkamista. Asteittaista urakehitystä kuvaa esimerkiksi seuraava vastaus: ”Haluaisin edetä koulutukseni mukaisesti työelämässä. Haluaisin olla esimiehenä jossakin kotitalousalan tai ravintola-alan yrityksessä.”

31.10.2003

Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoista 87 vastasi urasuunnitelmia koskevaan kysymykseen. **Tradenomiopiskelijat** toivoivat yleensä sijoittuvansa koulutustaan ja omaa pääainettaan vastaaviin asiantuntija- tai esimiestehtäviin. 30 vastaajaa eli noin kolmannes kysymykseen vastanneista mainitsi sanan esimies, päällikkö tai johtaja vastauksessaan. Erilaiset markkinointiin liittyvät tehtävät kiinnostivat melko useaa vastaajaa. Päällikkö- tai esimiestehtävistä suosituin oli markkinointipäällikön työ: markkinointipäälliköksi halusi 9 vastaajaa, talouspäälliköksi tai –johtajaksi 2 vastaajaa.

Suunnitelmat eivät kaikilla tradenomiopiskelijoillakaan olleet kirkkaina. Avoimuutta tulevaisuuden suhteen kuvaa esimerkiksi seuraava vastaus: ”Ei vielä suuria suunnitelmia. Markkinointiin liittyvät tehtävät kiinnostavat. Sama se kunhan on mielenkiintoista ja haastavaa.” Määrätietoista asennetta työuraan kuvastaa puolestaan mm. seuraava vastaus: ”Valmiiksi mahdollisimman pian ja sen jälkeen alan töihin, työpaikan/työtehtävien vaihto säännöllisesti muutaman vuoden välein. Työurani päättyessä työskentelen johtavassa asemassa viennin parissa ulkomaankauppaa harjoittavassa keskisuuressa tai suuressa yrityksessä.” Tyypillisimmät vastaukset on esitetty seuraavassa kuviossa.

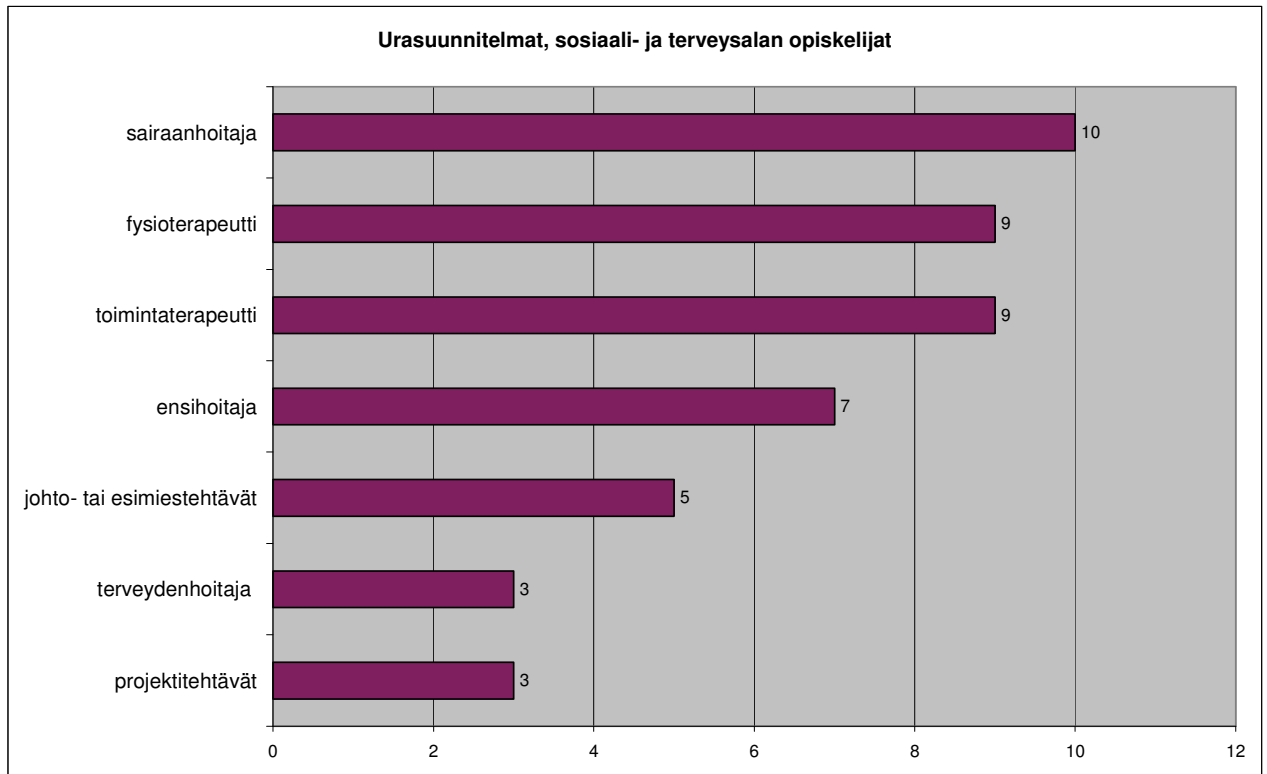

Kuvio 26: Tradenomi-opiskelijoiden tyypilliset urasuunnitelmat

57 sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijaa vastasi urasuunnitelmia koskevaan kysymykseen. Sosiaali- ja terveysalaa opiskelevien vastaukset poikkesivat selvästi muiden korkeakouluopiskelijoiden vastauksista kahdella tavalla: vastaajat ilmoittivat tavallisesti uratoiveekseen tutkintonimikkeen (esim. fysioterapeutti, toimintaterapeutti) eikä urasuunnitelmissa ei näkynyt juurikaan pyrkimystä esimies- tai johtotehtäviin. Esimies- tai johtotehtävät olivat urasuunnitelmissa vain 5 vastaajalla.

31.10.2003

Tyypillistä suhtautumista uraan kuvaa seuraava vastaus: ” Toiveena valmistua sairaanhoitajaksi ja saada sen parista töitä. Tavoitteena on erikoistua myöhemmin.” Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden jatko-opintoajatukset lähtivät opiskelusta omaksi huviksi: ”Haaveissa lukea joskus tulevaisuudessa omaksi iloksi terveystieteiden maisterin tutkinto”.

Kuvio 27: Ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden urasuunnitelmat

Ammattikorkeakoulun käsi- ja taidealan opiskelijoista tähän kysymykseen vastasi vain 6 opiskelijaa. Opiskelijoiden toiveena oli yleisesti ottaen sijoittua oman koulutusalan ja pääaineen mukaisiin suunnittelutehtäviin.

5.3. Etelä-Karjalan ammattiopiston opiskelijoiden urasuunnitelmat

Ammattiopiskelijoiden urasuunnitelmat tähtäsivät yleensä oman alan työntekijätehtäviin. Myös oman yrityksen perustamista sekä jatko-opintoja suunnittelevia mahtui vastaajiin. Oma yritys oli tyypillisesti pienyritys, jossa saattoi käyttää hyväkseen hankittua koulutusta ja osaamista, esimerkiksi parturi-kampaamo tai leipomo.

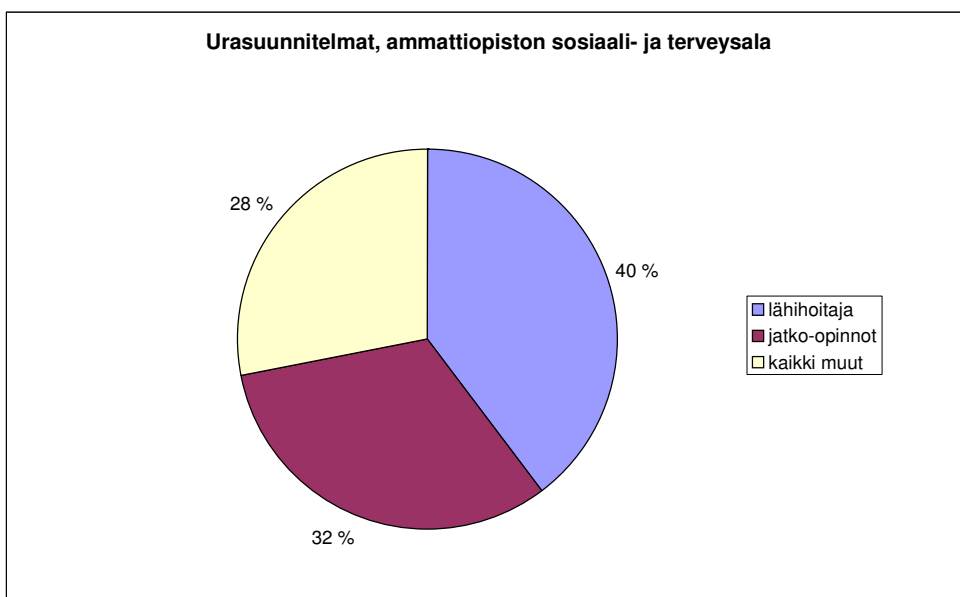
92 Lappeenrannan ja Imatran ammattikoulun opiskelijaa vastasi urasuunnitelmia koskevaan kysymykseen. 10 vastaajaa ilmoitti harkitsevansa jatko-opintoja tai ilmoitti toiveammatin, joka selvästi edellyttää jatko-opintoja. Osa opintojen jatkamista suunnittelevista vastaajista ilmoitti harkitsevansa samantasoiseen, mutta eri alan koulutukseen hakeutumista. Muut yleisimmät vastaukset on esitetty seuraavassa kuviossa.

31.10.2003

Kuvio 28: Lappeenrannan ja Imatran ammattikoulujen opiskelijoiden urasuunnitelmat

Ammattiopiston sosiaali- ja terveystieteiden lähihoidajaopiskelijoista urasuunnitelmia kartoittavaan kysymykseen vastasi 68. Tässä ryhmässä oli selvästi eniten jatko-opintoja harkitsevia opiskelijoita: lähes joka kolmas harkitsi opintojen jatkamista joko välittömästi tai melko pian valmistumisensa jälkeen. Jatko-opinnot oli yleensä tarkoitus suorittaa sosiaali- ja terveysalalla ja tavoiteammattina oli esimerkiksi sairaanhoitaja, ensihoitaja tai fysioterapeutti.

Kuvio 29: Ammattiopiston sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden urasuunnitelmat.

31.10.2003

Imatran ja Lappeenrannan kauppakoulujen opiskelijoista 27 vastasi myös urasuunnitelmia kartoittaneeseen kysymykseen. Tulevien merkonomien ja datanomien urasuunnitelmat olivat tavallisesti jokseenkin selkiintymättömiä, seuraava vastaus puhuneen myös vastaamatta jättäneiden puolesta: ”Ei ole tietoa vielä tässä vaiheessa. Haaveita on, mutta ne muuttuvat lähes päivittäin.” Ääriesimerkkinä avoimista suunnitelmista lienee seuraava vastaus: ”toimistos sihteeri, pankkitoimihenkilö, mikrotukihenkilö, markkinointipäällikkö”. Käytännössä ainoat useampia mainintoja saaneet toiveet olivat mikrotukihenkilö, johon tähtäsi 4 vastaajaa, jatko-opinnot, joita harkitsi 3 vastaajaa sekä erilaiset esimies- tai johtotehtävät, joihin tähtäsi myös 3 vastaajaa.

Kotitalouskoulun opiskelijoista urasuunnitelma-kysymykseen vastasi 23. Vastauksista näkyi se, että moni vastaaja koki talouskoulun välivaiheeksi ennen seuraavaa opiskelupaikkaa.

5.4. Muu palaute opiskelijoilta

Vastaajilla oli lisäksi mahdollisuus antaa vapaamuotoista palautetta ja kommentteja. 49 vastaajaa käytti hyväkseen tätä mahdollisuutta. Annetut kommentit jakaantuivat kolmeen pääryhmään:

- Etelä-Karjalan heikko työtilanne (24 kpl)
- kyselyn sisältö, annetut vastausvaihtoehdot tai kyselyn tulosten julkistaminen (12)
- opetuksen sisältö, oppilaitoksen ja yritysten välinen yhteistyö (8).

Loput kommenteista liittyivät lähinnä yksittäisiin työnantajiin tai opiskelupaikkakuntaan.

Noin puolessa kommenteista kerrottiin, ettei Etelä-Karjalassa ole tarjolla töitä. Seuraavassa on muutama tyypillinen kommentti Etelä-Karjalan työtilanteesta vastanneiden opiskelijoiden näkökulmasta:

”Etelä-Karjala on loistava paikka asua ja elää, kunpa sinne olisi työn puolesta realistista jäädäkin!”

”Yritykset eivät työllistä opiskelijoita edes kesäksi.”

”Töitä löytyy paremmin pääkaupunkiseudulta.”

Ne opiskelijoiden kommentit, jotka koskevat työllistymistä, maakunnan yrityksiä tai Etelä-Karjalaa asuinalueena on koottu liitteeseen 2.

31.10.2003

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

Etelä-Karjalassa opiskelevat ovat halukkaita jäämään opiskelupaikkakunnalleen myös valmistumisensa jälkeen. Mikäli töitä on tarjolla, ei Etelä-Karjala sinänsä alueena rajoita rekrytointia maakunnan oppilaitoksista. Lappeenranta vaikuttaa kyselyn tulosten perusteella Imatraa kiinnostavammalta työpaikkakunnalta. Kyselyn toteutusajankohtana ongelmana näytti olevan pikemminkin työpaikkojen puute kuin opiskelijoiden haluttomuus jäädä Etelä-Karjalaan.

Oppilaitoksen kannalta haasteena on tarjota opiskelijoille entistä enemmän tilaisuuksia luoda kontakteja maakunnan yrityksiin. Näin opiskelija voi helpommin löytää työpaikan sieltä, missä haluaa asua ja työskennellä – Etelä-Karjalasta.

Yrityssektorin palveluksessa työskentely kiinnostaa erityisesti yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoita. Julkiselle sektorille työpaikkoihin voi olla kyselyn tulosten perusteella vaikea löytää korkeakoulututkinnon suorittaneita nuoria, mikäli yritykset tarjoavat työpaikkoja. Toisen asteen ammatillisen koulutuksen (ammattiopiston) opiskelijat olivat huomattavasti korkeakouluopiskelijoita enemmän kiinnostuneita työskentelemään sekä julkisella sektorilla että yrittäjinä.

Suuret yritykset koettiin selvästi pieniä kiinnostavimmiksi työnantajiksi. Erityisesti Etelä-Karjalan isoille metsäteollisuusyrityksille näyttäisi kyselyn tulosten perusteella riittävän runsaasti halukkaita vastavalmistuneita työntekijöitä.

Uratoiveissaan opiskelijat näyttivät pääsääntöisesti olevan melko realistisia, mutta eteenpäin pyrkiviä. Harva ilmoitti tähtäävänsä ylimpään johtoon – ainakaan heti. Työn sisältö, mahdollisuus käyttää osaamista, oppimis- ja etenemismahdollisuudet olivat tärkeitä erityisesti korkeakouluissa opiskeleville. Ammattiopiston opiskelijoista etenkin julkisen sektorin palvelukseen haluavat toivoivat myös turvaa ja jatkuvuutta työltä ja pitivät ilmeisesti julkisen sektorin työpaikkoja yksityisiä pysyvämpinä. Jatko-opinnot kiinnostivat erityisesti sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita, mikä merkitsee kysyntää tämän alan täydennyskoulutukselle.

Kysely on tarkoitus tehdä uudestaan syksyllä 2004. Tavoitteena on lisätä vastausten kattavuutta sekä tutkia mahdollisia muutoksia esimerkiksi maakuntaan sijoittumishalukkuudessa ja yrittäjyyden kiinnostavuudessa kevään 2003 tilanteeseen verrattuna.